

Kristiinankaupunki

Kristiinankaupungintien pohjoispuolen osayleiskaava

Vuorovaikutusraportti 18.5.2026

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 9.2. – 11.3.2023. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin lausunto Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta sekä 7 mielipidettä. Suunnittelun valmisteluvaiheessa julkaistiin myös osallisille suunnattu verkkokysely, joka oli avoinna 1.2. – 8.3.2023 välisen ajan.

Osayleiskaavaluonnos oli nähtävillä 27.11.2023 - 8.1.2024 välisen ajan. Osayleiskaavaluonnoksesta saati yhteensä 13 lausuntia ja kaksi muistutusta.

Tähän vastineraporttiin on koottu on yhteenvedo kaavasta saadusta palautteesta sekä siihen annetut vastineet. Raporttia täydennetään suunnittelun edetessä.

Sisällys

Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta	2
1. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	2
2. Sydbottens Natur och Miljö rf.....	3
3. Sydbottens Natur och Miljö rf.....	4
4. Kristiinanseudun Urheilutoilijat ry	6
5. Kristinestads Jaktförening r.f.	7
6. Mielipide	7
7. Mielipide	8
8. Mielipide	9
Palaute kaavaluonnoksesta	10
1. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	10
2. Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry.....	13
3. Sydbottens Natur och Miljö r.f.....	18
4. Teuvan kunta	29
5. Pohjanmaan liitto.....	30
6. Logistiikkarykmentti.....	32
7. Luonnonvarakeskus	32
8. Fingrid	33
9. Pohjanmaan museo	34
10. Tekninen lautakunta.....	35
11. Pohjanmaan pelastuslaitos.....	36
12. Länsirannikon ympäristöyksikkö	38
13. Urheilutoilijat.....	39
14. Mielipide.....	39
15. Mielipide.....	39

Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Lausunnon keskeinen sisältö	Vastine:
<p>1. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on mainittu, että kaavan tavoitteena on osoittaa alueita teollisuudelle. Osallisille on olisi hyvä avata tarkemmin, millaisesta teollisuudesta on kysymys, mikäli tätä tietoa on jo saatavilla.</p> <p>Alueella on syytä arvioida tarvetta hulevesiselvityksen laatimiseksi.</p> <p>Teollisuustonteilla on usein vettä läpäisemättömiä pintoja. Tonteilta johdetaan siksi huomattava määrä hulevettä hulevesiverkostoon. Kaava-alueen hulevesiverkoston (kanavien ja hulevesikaivojen) riittävän kapasiteetin varmistamiseksi suositellaan hulevesien viivyttämistä jo tonteilla.</p> <p>Kaava-alueen sisäiset tulvareitit on syytä suunnitella huolellisesti.</p> <p><u>Luonnonympäristö</u> ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö huomauttaa, että kaava-alueen läheisyydessä esiintyy erittäin uhanalainen ja rahoitettu tummaverkkoperhonen.</p> <p>Tehdyssä luontoselvityksessä ei kuitenkaan mainita, onko tummaverkkoperhosen esiintymistä varsinaisesti tutkittu. Luontoselvitykset on täydennettävä tämän osalta.</p> <p>Alueella tulee tehdä liito-orava selvitys. Kaavahankkeen aikataulu mahdollistaa sen, että esimerkiksi keväällä 2023 tarkistetaan tilanne Solvängenin liito-oraville sopivien elinympäristöjen suhteen.</p> <p>Selvitysten perusteella alueen puroja ja noroja ei ole tutkittu. Purossa tai norossa olevan luonnonympäristön vaarantaminen vaatii vesilain mukaisen luvan.</p> <p>Kaava-alue rajautuu Norrfjärdenin Natura 2000-alueeseen. Kaavan valmistelun yhteydessä on syytä tehdä vähintään Natura-tarveharkinta.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Teollisuuteen varattavien alueiden käyttötarkoitus tarkentuu kaavaprosessin edetessä. Kaava-asiakirjoja täydennetään alueelle sijoittuvan toiminnan kuvauksella ja vaikutusten arvioinnilla, kun alueen maankäyttöä koskevat suunnitelmat ja toiminta tarkentuvat.</p> <p>Alueelle laaditaan hulevesiselvitys, kun korttelikohtaiset suunnitelmat ja alueiden käyttötarkoitus tarkentuvat.</p> <p><u>Luonnonympäristö</u> Alueelle laaditaan kaavoituksen yhteydessä luontoselvitys, jossa selvitetään tummaverkkoperhosen esiintyminen sekä kartoitetaan liito-oraville soveltuvien elinympäristöjen tilanne. Selvityksessä rajataan alueelta myös purot ja norot, joita vesilaki koskee.</p> <p>Kaavan yhteydessä laaditaan myös Natura-tarveharkinta, jossa tarkastellaan maankäytön muutosten ja alueelle suunnitellun toiminnan vaikutuksia Norrfjärdenin Natura 2000-alueeseen.</p>

<p>2. Sydbottens Natur och Miljö rf.</p> <p>Yhdistys toteaa, että jatkosuunnittelussa on otettava huomioon seuraavat seikat:</p> <p>Luonnollisella tavalla hiilidioksidia sitovaa metsämaata täytyy aina mahdollisimman pitkälle säilyttää metsänä ja hiilinieluna myös tulevaisuuteen. Siksi metsämaata ei voida korvata aurinkopaneeleilla. Kaava-alueen metsä on arvokas, varsinkin luonnon monimuotoisuuden suhteen ja erityisesti linnuston ja nisäkkäiden osalta.</p> <p>Lisäksi Solvängen ja Bergmansbergen ympäristöineen sekä autotataan asti ulottuva aarniometsä lähdealueineen ovat erityisen arvokkaita luonto- ja virkistysarvoiltaan. Solvängenin eteläosassa on lisäksi suojelemisen arvoinen, yli 10 metriä leveä kiviäita, joka on ainutlaatuinen tällä seudulla.</p> <p>Pellot ja niityt ovat erittäin arvokkaita monimuotoisuuden kannalta. Ne muodostavat kiviäitoineen aitoja vanhoja kulttuurimaita, erityisesti Borgmästarängenin alueen sisällä sekä sisääntuloväylän itäpuolella. Maisemallisesti kantakaupungin laidalla olevilla niityillä on iso merkitys: ne kehystävät kaupunkia kauniilla ja harmonisella tavalla ja antavat kaupungille Cittaslow-epiteteetin mukaisen ilmeen. Aurinkovoimalaitos kaupungin keskustan välittömässä läheisyydessä muuttaisi luonteen totaalisesti.</p> <p>Pöyry Finland Oy laati vuonna 2016 Satakuntaliiton toimeksiantosta selvityksen ”Esiselvitys aurinkoenergian tuotantoalueista”. Selvityksessä muistutetaan siitä, että nimenomaan aurinkopuistot tulisi suunnitella ns. brown field -alueille, eli sellaisille paikoille, jotka aikaisemmin on käytetty teollisuuden tarkoituksiin, kuten esim. soranottoaikoille, lentokentille tai vastaaville loppuun hyödynnetyille alueille, kuten turpeennostopaikoille, rikki kaivetuille ja käytöstä poistetuille pelloille tai vastaaville alueille. Neitseellisiä alueita täytyy siksi aina välttää.</p>	<p>Vastine:</p> <p><u>Aurinkovoima</u> Osayleiskaava-alueelle sijoittuvalla aurinkovoimalalla mahdollistettaisiin uusiutuvan energian tuottaminen suhteellisen lähellä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Uusiutuvan energian tuottaminen on vastaavasti pois fossiilisen energian tuotannosta, mikä vähentää energiatuotannon päästöjä niin paikallisella kuin laajemmalla mittakaavalla.</p> <p>Hanke sijoittuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen läheisyyteen, sillä se pienentää sähkönsiirrosta aiheutuvaa hukkaa sekä vähentää uuden infrastruktuurin rakentamisen tarvetta.</p> <p>Käytössä ollessaan aurinkovoima tuottaa huomattavasti vähemmän päästöjä kaikkiin fossiilisiin energiamuotoihin verrattuna. Paikallisella tasolla hankkeen suurimmat vaikutukset ilmastoon muodostuvat voimalan rakentamisen takia kaadettavasta metsästä. Puhtaasti ilmastovaikutusten näkökulmasta tarkasteltuna hanke on kuitenkin perusteltavissa sillä, että ilmastopäästöjen vähentäminen edellyttää uusiutuvien energiamuotojen lisäämistä, ja suunnittelualaue soveltuu sijainniltaan hyvin energiantuotantoon.</p> <p>ELY-keskuksen antaman päätöksen mukaan aurinkovoimalahanke ei edellyttää YVA-menettelyä. Suunnittelutarveratkaisuun liittyvien suunnitelmien tarkentaminen tehdään vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Aurinkovoimalakenttien tarkempi rajaus ja kulkuyhteydet tutkitaan tarkemman suunnittelun yhteydessä. Hankkeesta järjestetään erillisiä yleisötilaisuuksia, joissa on mahdollista ottaa kantaa suunnitteluratkaisuun ja käydä vuoropuhelua suunnittelijoiden kanssa.</p> <p><u>Luonnon monimuotoisuus</u> Osayleiskaava-alueelle laaditaan kaavoituksen yhteydessä luontoselvitys, jossa selvitetään maankäytön suunnittelun kannalta merkitykselliset luontoarvot sekä annetaan löydettäviin luontoarvoihin perustuvat maankäyttösuositukset.</p> <p>Selvityksessä paikannetaan luontoarvoiltaan merkittävät luontotyyppikohteet (luonnonsuojelulain suojelemat luontotyytit, vesilain suojelemat vesiluontotyytit, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt, uhanalaisten luontotyyppien esiintymät, EU:n direktiiviluontotyytit ja muut arvokkaat luontotyytit).</p> <p>Alustavien tarkasteluiden perusteella mm. Solvängenin ja Bergmansbergerin lähiympäristöön sijoittuu suojeltavia luontokohteita, jotka tullaan huomioimaan osayleiskaavan maankäyttövarauksissa. Alueella tehtävät luontoselvitykset tarkentuvat kevään ja kesän 2023 aikana.</p>
--	---

<p>3. Sydbottens Natur och Miljö rf.</p> <p>Jos kaava toteutuu luontoalueet arvokkaaksi luokitellun Bergmannasbergetin alueella ja sen läheisyydessä Kristiinankaupungin pohjoispuolella, joilla kasvaa sekä lehtokankaita, lehtomaisia kankaita, tuoreita kankaita että karumpia metsiä, tulevat tuhoutumaan täysin.</p> <p>Käytettävissä olevien tietojen mukaan aidattu aurinkovoimaintentti ulottuisi laajalle metsäalueelle, joka on osa asukkaiden tärkeää lähivirkistysaluetta ja metsästäjien riista-alueita. Aloitussuunnitelmassa vastustamme erityisesti sitä, että aurinkopaneelialue Vanhan Närpiöntien itäpuolella ulottuisi Solvängenin arvokkaan luonto- ja kulttuuriympäristöön, jossa on myös luonnontilainen puro, liito-oravia ja muita uhanalaisia lajeja sekä muinaismuistoja ja vanhaa kulttuuriympäristöä.</p> <p>Luonnon monimuotoisuus on erittäin korkealla tasolla tällä alueella. Lisäksi Skrattnäsintien ja Vanhan Närpiöntien välinen metsä on tärkeä virkistysalue kaupunkilaisille.</p> <p>Liito-oravan esiintymä on raportoitu ELY-keskukseen, mutta joskin syystä tietoja ei ole syötetty valtion rekistereihin.</p> <p>Ainakin Solvängenin ja Bergmannasbergetin osalta luontotietoa löytyy luontoselvityksistä, Kristiinan aarniometsien selvityksestä sekä arvokkaiden kalliialueiden ja perinnemaisemien kartoituksesta. Vaasan läänin lääninhallituksen kannanoton mukaan luonto on erittäin arvokas. Luontotietoa on myös kaupungin metsien metsäsuunnitelmien yhteydessä annetuissa lausunnoissa, sekä aikaisempien että viimeisen metsäsuunnitelman osalta. Lausunnot koskevat kaupungin metsäsuunnitelmia eri 10-vuotiskaksikoiden, ja niiden laatimisen yhteydessä on vierailtu maastossa ja tehty muistiinpanoja. On esimerkiksi todettu, että Nedsjön alueella on lähteiden verkosto. Lähtöalue sijaitsee metsässä Solvängenin pohjoispuolella.</p> <p>Luontoselvitykset, joissa on tietoja kaupungin omistamista alueista</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lundberg, Carl-Anders 1978 (2 painos): Naturinventering i Kristinestad • Läroplansgruppens i biologi och geografi slutrapport 1982 • Lilland, Bo-Göran 1988: Inventering av mossarna i Kristinestad. • Sahlberg, Sari 1991: Värdefulla naturobjekt inom Kristinestads skogsområdet. • Byholm, Patrik 1994: Gammelskogsinventering i Kristinestad. • Sjöblom, Robin (2020): Uppdatering av vårdbiotoperna i Kristinestad, NTM-centralen i Södra Österbotten. • Skrifvars, Amalia (2020): Inventering av värdefulla skogsnaturområden i Kristinestad. <p>Aurinkoenergiainventiön rakentamisen ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tehdyssä yleispiirteisessä luontoselvityksessä aikaisempia luontoselvityksiä ja luontotietoja ei ole hyödynnetty</p>	<p>Vastine:</p> <p>Osayleiskaava-alueelle laaditaan kaavoituksen yhteydessä luontoselvitys, jossa selvitetään maankäytön suunnittelun kannalta merkitykselliset luontoarvot sekä annetaan löydettyihin luontoarvoihin perustuvat maankäyttösuositukset.</p> <p>Aurinkovoimalahankkeen yhteydessä laadittuja selvityksiä (mm. luontoselvitys, arkeologinen selvitys) laajennetaan koko yleiskaava-alueelle ja selvitykset tarkentuvat (aiemmat selvitykset laadittu pääosin aurinkovoimalahankkeen YVA-tarveharkintahakemusta varten vain aurinkovoimala-alueelta).</p> <p>Selvityksessä paikannetaan luontoarvoiltaan merkittävät luontotyyppi-kohteet (luonnonsuojelulain suojelemat luontotyytit, vesilain suojelemat vesiluontotyytit, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt, uhanalaisten luontotyyppien esiintymät, EU:n direktiiviluontotyytit ja muut arvokkaat luontotyytit).</p> <p>Työ koostuu seuraavista osista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luontotyyppiselvitys • liito-oravaselvitys • viitasammakkoselvitys • lepakkoselvitys • pesimälinnustokartoitus • valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten eliölaajien sekä EU:n luontodirektiivilajien esiintymien selvitys • ekologiset yhteydet <p>Selvityksessä hyödynnetään kaava-alueelta aiemmin laadittuja luontoselvityksiä, karttoja (maastokartta, maaperäkartta, kallioperäkartta) ja ilmakuvia sekä Suomen Lajitietokeskuksen rekistereistä saatavia lajistotietoja. Maastotyöt tehdään keväällä-kesällä 2023.</p> <p>Alueelle laaditaan myös arkeologinen inventointi, jossa kartoitetaan alueen muinaismuistokohteet, ja annetaan suositukset tulevaa maankäyttöä varten.</p> <p>Kaavaprosessin aikana tehtävien selvitysten perusteella osoitetaan tarkemmin maankäyttövaraukset osayleiskaavassa ja rajataan mahdolliset suojelukohteet muuttuvan maankäytön ulkopuolelle. Aluevarausten suunnittelussa huomioidaan myös ekologiset yhteydet, reitistöt sekä riittävät etäisyydet nykyiseen asutukseen, minkä vuoksi osayleiskaava-alueen sisälle jää myös paljon alueita, joiden maankäyttö ei muutu merkittävästi nykytilanteeseen nähden.</p> <p>Osayleiskaavatyö tehdään tiiviissä yhteistyössä eri viranomaisten, kuten ELY-keskuksen ja vastuullisen aluemuseon kanssa, jotta varmistetaan, että kaavaprosessissa tulee huomioiduksi kaikki MRL:n edellyttämät selvitykset ja aluetta koskevat suunnitelmat sekä niihin liittyvä vaikutusten arviointi.</p> <p>ELY-keskuksen antaman päätöksen mukaan aurinkovoimalahanke ei edellyttä YVA-menettelyä. Suunnittelutarveratkaisuun liittyvien suunnitelmien tarkentaminen tehdään vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Aurinkovoimalakenttien tarkempi rajaus ja kulkuyhteydet tutkitaan tarkemman</p>
--	---

<p>tämän kaavan lähtöaineistona. Luontoselvitystä ei ole myöskään lisätty kuulutukseen liittyvään aineistoon.</p> <p>Seuraavissa suunnitellun toiminnan luontovaikutusten arvioinnin edellyttämässä luontoselvityksissä on noudatettava seuraavaa ohjetta: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi / Suomen ympäristökeskuksen raportti 47/2021.</p> <p>On olemassa metsäsuunnitelma alueen metsiin liittyen; Kristiinankaupungin metsäsuunnitelma 2019–2028. Lausuntokierroksen jälkeen poistettiin ehdotus uudistamisesta (lue avohakkuusta) neljältä kuviolta ja osittain yhdeltä kuviolta Solvängen-alueelta ja lähimetsästä. Kahden metsäkuvion osalta metsän uudistaminen muutettiin jatkuvaan kasvatukseen ja kahden metsäkuvion osalta pidennettiin metsän kiertoaika Bermannasbergettillä, Solvängenin pohjoispuolella. Alueella on mm. lähde, luonnonmukainen puro, uhanalaisia lajeja ja uhanalaisia luontotyyppejä.</p> <p>Niin sanotussa POSKI-hankkeessa (Pohjaveden suojelun- ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen) Länsi-Suomen ympäristökeskus, biologi Maj-Britt Axell, on tehnyt selvityksen arvokkaista kallioalueista luonnon ja maiseman suojelun suhteen. Kallioalueet arvioitiin pistein asteikolla 1–4. Mitä korkeampi luku, sen parempi arvo. Maiseman osalta Bergmannasberget sai 3,5 p, biologisen arvoluokan osalta 3,25 p, monikäyttöisyyden osalta 4, lähiympäristön osalta 3 p ja luonnonmukaisuuden osalta 2 p. Eteläinen osa-alue arvoitiin arvokkaimmaksi: on CIT CT-, VT- ja MT-metsiä, vaihtelevaa kalliometsää, vanhaa sekametsää, myös kitukasvuisia mäntyjä ja kalliokilpimäntyjä, isoja yhtenäisiä ja erittäin kauniita poronjäkälää ja sianpuolukkaa kasvavia pintoja.</p> <p>Osallisten luetteloon lisätään Natur och miljö r.f (vastaa SLL Pohjanmaata). Tiedoksi, että suomenkielinen paikallinen SLL Pohjanmaan piiriin kuuluva luontoyhdistys on ”Suupohjan ympäristöseura r.y.”, jonka puheenjohtaja on Teemu Tuovinen.</p> <p>Asian jatkokäsittelyssä seuraavat valtakunnalliset strategiat ja lait on otettava huomioon: Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia, joka on jo lainvoimainen, ja Biodiversiteettistrategia, joka todennäköisesti saa lainvoiman vielä tänä vuonna sekä uusi luonnonsuojelulainsäädäntö, johon sisältyvät mm. vapaaehtoinen luontoalueiden ekologinen kompensatio, biologisen monimuotoisuuden turvaaminen, biologisen monimuotoisuuden heikentymisen estäminen sekä ennallistamisasetus, joka on tulollaan EU-tasolla. Kyse on mm. ekosysteemipalveluiden turvaamisesta, monimuotoisuuden turvaamisen edistämisestä ja luontoalueiden ennallistamisesta.</p> <p>Kyseenalaistamme kaupungin aikomusta toteuttaa aurinkovoima-alue suunnittelutarveratkaisun turvin ennen kuin osayleiskaavamenettely on viety loppuun ja osayleiskaava on saanut lainvoiman. Suunnittelutarveratkaisu vaatii menettelynä vähemmän osallistumista ja kuulemista verrattuna kaavoitukseen. Ilmassa on useampia pahaenteisiä merkkejä siitä, että kaupungin viranhaltijat ja poliitikot eivät edistä maankäyttö- ja rakennuslain pääperiaatteita siitä, että pitäisi oikeasti edistää kaupungin asukkaiden osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia. Asukkaiden lisäksi</p>	<p>suunnittelun yhteydessä. Hankkeesta järjestetään erillisiä yleisötilaisuuksia, joissa on mahdollista ottaa kantaa suunnitteluratkaisuun ja käydä vuoropuhelua suunnittelijoiden kanssa.</p>
---	--

<p>tämä koskee myös kaikkia muita, joille kyseiset alueet ovat tärkeitä virkistysalueita.</p> <p>Kyseiset virkistys- ja luontoalueet ovat lähellä keskustaa, kävelen saavutettavissa ja monipuolisesti käytettävissä virkistykseen ja rentoutumiseen. Tämä edistää sekä fyysistä että psyykkistä terveyttä. Lisäksi tutkimustulokset osoittavat, että terveysvaikutukset ovat parhaimmillaan luonnonmukaisilla ja biologisesti monimuotoisilla alueilla.</p>	
<p>4. Kristiinanseudun Urheiluautoilijat ry</p> <p>Tiivistelmä: Kristiinanseudun Urheiluautoilijat ry on vuokrannut 7,2 ha kokoisena alueen. Alue on ollut vuokralla yhdistyksellä n. 80-luvun alusta saakka ja sopimus on uusittu vuonna 2004. Yhdistyksellä on olemassa olevan maanvuokra sopimus 31.12.2030 saakka.</p> <p>Alueella on ollut toimintaa radan avajaisista 14.7.1985 lähtien ja tällöin alueella on aktiivisesti harrastettu erilaista autourheilua. Vuosien aikana rata alueen käyttö on vähentynyt. Vuoden 2021 keväällä rata-alueella toteutettiin koko alueen kattava karkeampi vesakkoharvennus raivauskoneella. Vuoden 2022 alussa rata-alue on otettu uudelleen aktiivisemmin käyttöön ja syksyllä 2022 rata-alueella on toteutettu mittavat kunnostustyöt.</p> <p>Urheiluautoilijat Ry ovat lisänneet jäsenmääräänsä verkostoitumalla lähikuntien erilaisten toimijoiden kanssa sekä lisäämällä yhdistyksen nuorisotyötä mm. auton rakennuskurssi yhteistyössä Närpiön aikuisopiston kanssa. Jäsenmäärän ja yhdistyksen vapaaehtoisten lisääntyä, myös kiinnostus yhdistyksen toimintaan on lisääntynyt. Rata-aluetta kohtaan on yhdistyksellä yhteisiä suunnitelmia kuten erilaisten tapahtumien lisääminen ja erilaisten lajien harjoittamisen mahdollistaminen. Rata-alue on näin ollen hyvin merkittävä tekijä yhdistyksen toimimisen kannalta sekä myös Kristiinankaupungin ja muiden naapurikuntien erilaisten harrastusmahdollisuuksien ylläpitämisen ja lisäämisen kannalta.</p> <p>Kristiinanseudun Urheiluautoilijat ry toivoo, että Kristiinankaupungintien pohjoispuolen osayleiskaava ei koskisi vuokralla olevaa rata-aluetta. Mikäli kaavoitus kuitenkin toteutuu, on toiveena, että Kristiinankaupunki tukisi Kristiinanseudun urheiluautoilijat ry:tä järjestämällä yhdistykselle uuden rata-alueen. Uusi rata-alue tulisi olla siinä kunnossa, missä nykyinen rata-alue on. Yhdistys toivoo myös, että nykyinen rata-alue olisi käytettävissä siihen saakka, kunnes uusi rata-alue luovutetaan valmiina yhdistyksen käyttöön.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Osayleiskaavatyö lähtöaineistona on huomioitu Kristiinanseudun Urheiluautoilijoiden moottorirata.</p> <p>Suunnittelutyön edetessä ja aluevarausten tarkentuessa radalle tutkitaan vaihtoehtoisia sijaintia suunnittelualueelta. Suunnittelun lähtökohtana on, että toiminta voi myös jatkua nykyisessä laajuudessaan myös jatkossa.</p> <p>Moottoriradan sijoituksesta, toteutustavasta ja muutosten aikataulusta neuvotellaan erikseen Kristiinanseudun Urheiluautoilijat ry:n kanssa.</p>

<p>5. Kristinestads Jaktförening r.f.</p> <p>Kuinka Pohjoispuolen osayleiskaavaehdotuksessa on otettu huomioon Kristiinankaupungin metsästysseuran ampumarata sekä merkittävimmät metsästysalueet. Ampumaradalla on kivääri-, haulikko-, pienoishirvi- ja pistoolirata.</p> <p>Alueella on myös seuran metsästysmaja, lahtivaja, varasto, WC, ampumakatokset, savikiekkokehitintornit, kaivo ja muut rakenteet.</p> <p>Seurassa on 73 jäsentä ja seuran tukikohta on tärkeä paikka kokoontumisille niin metsästyksellisessä kuin sosiaalisessa mielessä.</p> <p>Seuralle kuuluu lisäksi SRVA- toiminta omalla alueella. Ampumarataa käyttää harjoitusratana säännöllisesti viikoittain seuran omat jäsenet, Suu pohjan Reserviläiset, poliisit, merivartijat ja lisäksi muutamia nuoria ampumahiihtourheilijoita.</p> <p>Seuralla on tässä vaiheessa haussa uusi Ympäristölupa. Ampumarata sijaitsee kaupungin vuokramaalla. Koko alue on myös merkittävä metsästysharrastuksen kannalta aina nuorista ikäihmisiin saakka. Ampumaradan rakentamiseen on käytetty lukemattomia talkootyötunteja ja seuran varoja.</p> <p>Arvio ampumaradan rakennuksista ja rakenteista on noin 125 000-150 000 euroa. Seuralla ei ole myöskään resursseja vastaa- van paikan toteuttamiseen jollain muulla alueella.</p> <p>Esitämme; kaavaa muutetaan niin että ampumarata rajataan suoja-alueineen kaavan ulkopuolelle. Toivomme myötämielistä suhtautumista Kristiinankaupungilta, että voisimme jatkaa metsästys- ja ampumaharrastusta myös tulevaisuudessa.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Osayleiskaavatyö lähtöaineistona on huomioitu Kristiinankaupungin metsästysseuran ampumarata.</p> <p>Suunnittelutyön edetessä ja aluevarausten tarkentuessa ampumaradalle tutkitaan vaihtoehtoisia sijaintia suunnittelu- alueelta. Suunnittelun lähtökohtana on, että toiminta voi myös jatkua nykyisessä laajuudessaan myös jatkossa.</p> <p>Moottoriradan sijoituksesta, toteutuksesta sekä muutosten aikataulusta neuvotellaan erikseen Kristiinankaupungin metsästysseuran kanssa.</p>
<p>6. Mieli-pide</p> <p>Yhteenveto:</p> <ul style="list-style-type: none"> teollisuusalueet pitää sijoittaa mahdollisimman lähelle valtatie 8, jotta raskas liikenne asuinalueiden lähellä ei kasva; tämä tehostaa myös kuljetuksia teollisuusalueille ja teollisuusalueilta, teollisuusalueita ei pidä rakentaa niin, että ne vähentävät asukkaiden viihtyvyyttä ja rajoittavat mahdollisuuksia rakentaa uusia asuntoja sopiviin kohtiin, teollisuusalueita ei pidä rakentaa niin, että luonto- ja kulttuuriarvoja tuhoutuu. <p>Ehdotetun osayleiskaavan tavoitteet ovat ristiriidassa edellä mainittujen periaatteiden kanssa. Useimmat tätä kaavaa ajavat ajattelevat kenties, että Kristiinankaupunki panostaa vihreään siirtymään. Valitettavasti on vaara, että tästä tulee esimerkki, siitä kuinka luonnon massiivinen riistäminen varustetaan vihreällä leimalla ja myydään kauniiden kassakilnää lupaavien argumenttien avulla.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Osayleiskaava-alueelle tutkittu toiminta sijoittuu etäälle nykyistä asutuksesta, mutta suhteellisen lähellä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Alueeseen ei kohdistu muita rakentamispaineita keskustaajaman asutuksen osalta. Hankkeen sijoittuminen olemassa olevan yhdyskuntarakenteen läheisyyteen vähentää uuden infrastruktuurin rakentamisen tarvetta sekä pienentää mm. sähkönsiirrosta aiheutuvaa hukkaa.</p> <p>Kaavaprosessin aikana tehtävien selvitysten perusteella osoitetaan tarkemmin maankäyttövaraukset osayleiskaavassa ja rajataan mahdolliset suojelukohteet muuttuvan maankäytön ulkopuolelle. Aluevarausten suunnittelussa huomioidaan myös ekologiset, yhteydet, virkistysreitit sekä riittävät etäisyydet nykyiseen asutukseen, minkä vuoksi osayleiskaava-alueen sisälle jää myös paljon alueita, joiden maankäyttö ei muutu merkittävästi nykytilanteeseen nähden.</p> <p>Kaavan valmisteluvaiheessa laaditaan alustavia maankäyttöluonnoksia, joita asetetaan nähtäville kommentointia varten. Kaavasta järjestetään myös yleisötilaisuus syksyllä 2023, jossa osallisilla on mahdollista ottaa kantaa suunnitteluratkaisuun.</p>

<p>7. Mielipide</p> <p><u>Ampumarata</u> Alueelle sijoittuu ampumarata, joka on ollut toiminnassa 37 vuotta, eikä tänä aikana siitä ole tehty valituksia.</p> <p>On todettava, että ampumaradan ympärillä täytyy olla suojaetäisyys, jotta melutaso ei ylitä. Kuinka suunnittelussa voidaan sivuuttaa ampumarata, joka on ollut 37 vuotta samalla paikalla ja joka on välttämätön niille, jotka harrastavat ammuntaa? Harrastajien lisäksi poliisi ja merivartiointi käyttävät rataa. Suunnittelussa tätä ei ole otettu huomioon.</p> <p>Kristinestads Jaktförening rf on maksanut kaiken tämän ja lisäksi maksanut alueesta vuokraa jo 37 vuoden ajan, ilman valtion tukea. Jos osayleiskaava hyväksytään, toimii kaupunki vastuuttomasti niitä kohtaan, jotka harrastavat urheiluammuntaa. Toisin kuin se kaupunginhallitus, joka 6.2.1986 yksimielisesti hyväksyi, että alue soveltuu ampumaradaksi. On ilmeistä, että osayleiskaava on suunniteltu hätiköidysti ja harkitsemattomasti!</p> <p>Todetaan, että kaupungin alueella on vapaita teollisuus- ja asuntoalueita.</p> <p><u>Aurinkovoima</u> Valitettavasti nämä alueet eivät sovellu aurinkopaneeleille. Ensisiksi aurinkopaneelien sijainti ei ole hyvä, jos asuntoalueita halutaan laajentaa etelästä Borgmästarängenin suunnalta, jossa on jo voimassa oikeusvaikutukseton osayleiskaava.</p> <p>Toiseksi tähän tarkoitukseen ei pidä kaataa metsää kuten EU on korostanut.</p> <p>Kristiinankaupunki on valitettavasti jättänyt asukkaat huomiotta tässä asiassa: "bulvaani" osoittaa sormella, että halutaan nämä ja nämä alueet aurinkopaneeleita varten, ja suoralta kädeltä kaikki hyväksytään harkitsematta. Menettelyn olisi pitänyt olla samanlainen kuin Metsähallituksessa, jossa ensin arvioidaan, sopiiko alue yleensä kyseiseen tarkoitukseen. Sen jälkeen kaupungin olisi viranomaisena pitänyt reagoida niin, että aurinkopaneeli-intoilijoiden vaatimuksista huolimatta laadittaisiin selvitys siitä, missä kaupungin alueella olisi sopivia kohteita. Tavoitteena olisi, että metsää ei hakata. Sen jälkeen nämä alueet kilpailutettaisiin. Kaupungin asukkaat vaativat tällaista menettelyä.</p> <p>Esimerkiksi Tampereella aurinkopaneeleita on sijoitettu saneeratulle kaatopaikka-alueelle. Miksi Lälbyn entinen, saneerattu kaatopaikka ei kelpaa aurinkopaneelien sijoituspaikaksi? Kaupunki on viranomaisena vastuussa asukkaista ja nyt käsillä olevasta osayleiskaavasta aurinkovoima-alueet on poistettava ja kaava suunniteltava alusta uudestaan.</p>	<p>Vastine:</p> <p><u>Ampumarata</u> Osayleiskaavatyö lähtöaineistona on huomioitu Kristiinankaupungin metsästysseuran ampurata.</p> <p>Suunnittelutyön edetessä ja aluevarausten tarkentuessa ampumaradalle tutkitaan vaihtoehtoisia sijaintia suunnittelualueelta. Suunnittelun lähtökohtana on, että toiminta voi myös jatkua nykyisessä laajuudessaan myös jatkossa.</p> <p>Moottoriradan sijoituksesta, toteutuksesta sekä muutosten aikataulusta neuvotellaan erikseen Kristiinankaupungin metsästysseuran kanssa.</p> <p><u>Aurinkovoima</u> Osayleiskaava-alueelle sijoittuvalla aurinkovoimalla mahdollistettaisiin uusiutuvan energian tuottaminen suhteellisen lähellä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Uusiutuvan energian tuottaminen on vastaavasti pois fossiilisen energian tuotannosta, mikä vähentää energiatuotannon päästöjä niin paikallisella kuin laajemmalla mittakaavalla.</p> <p>Hanke sijoittuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen läheisyyteen, sillä se pienentää sähkönsiirrosta aiheutuvaa hukkaa sekä vähentää uuden infrastruktuurin rakentamisen tarvetta.</p> <p>Käytössä ollessaan aurinkovoima tuottaa huomattavasti vähemmän päästöjä kaikkiin fossiilisiin energiamuotoihin verrattuna. Paikallisella tasolla hankkeen suurimmat vaikutukset ilmastoon muodostuvat voimalan rakentamisen takia kaadetavasta metsästä. Puhtaasti ilmastovaikutusten näkökulmasta tarkasteltuna hanke on kuitenkin perusteltavissa sillä, että ilmastopäästöjen vähentäminen edellyttää uusiutuvien energiamuotojen lisäämistä, ja suunnittelualue soveltuu sijainniltaan hyvin energiantuotantoon.</p> <p>ELY-keskuksen antaman päätöksen mukaan aurinkovoimahanke ei edellyttää YVA-menettelyä. Suunnittelutarveratkaisuun liittyvien suunnitelmien tarkentaminen tehdään vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Hankkeesta järjestetään erillisiä yleisötilaisuuksia, joissa on mahdollista ottaa kantaa suunnitteluratkaisuun ja käydä vuoropuhelua suunnittelijoiden kanssa.</p>
--	--

8. Mieli pide

Metsän poistaminen noin 100 hehtaarin alalta aurinkopaneelien asentamista varten ei voi olla linjassa sen pyrkimyksen kanssa, että Suomen hiilinielu pitää säilyttää ja ajan mittaan kasvattaa. En näe myöskään taloudellista hyötyä kaupungille siitä, että noin 200 000 euron arvoinen metsäalue muutetaan huonoksi maanvuokrasopimukseksi. Koska vaikuttaa siltä, että merkintöjen mukaista suojeltua metsää poistetaan edellä mainittujen kiinteistöjen läheisyydestä, joilla myös kasvaa metsää on riski, että syntyy myrskyvahinkoja ja sitä kautta taloudellista vahinkoa kiinteistönomistajille.

Vastine:

Osayleiskaava-alueelle sijoituvalla aurinkovoimalalla mahdollistettaisiin uusiutuvan energian tuottaminen suhteellisen lähellä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Uusiutuvan energian tuottaminen on vastaavasti pois fossiilisen energian tuotannosta, mikä vähentää energiatuotannon päästöjä niin paikallisella kuin laajemmalla mittakaavalla.

Hanke sijoittuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen läheisyyteen, sillä se pienentää sähkönsiirrosta aiheutuvaa hukkaa sekä vähentää uuden infrastruktuurin rakentamisen tarvetta.

Käytössä ollessaan aurinkovoima tuottaa huomattavasti vähemmän päästöjä kaikkiin fossiilisiin energiamuotoihin verrattuna. Paikallisella tasolla hankkeen suurimmat vaikutukset ilmastoon muodostuvat voimalan rakentamisen takia kaadettavasta metsästä. Puhtaasti ilmastovaikutusten näkökulmasta tarkasteltuna hanke on kuitenkin perusteltavissa sillä, että ilmastopäästöjen vähentäminen edellyttää uusiutuvien energiamuotojen lisäämistä, ja suunnittelualue soveltuu sijainniltaan hyvin energiantuotantoon.

Palaute kaavaluonnoksesta

Lausunnon keskeinen sisältö:	Vastine:
<p>1. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus</p> <p><u>Kaavoitustilanne</u> Luonnoksessa Pohjanmaan maakuntakaavaksi 2050 aluevaraukset ovat pitkälti yhteneväisiä Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 kanssa. Suurin ero on siinä, että teollisuusradan tarve on lisätty kaavaan (Rantarata). Yhteys on osoitettu kaava-alueen itäpuolelle kehittämisperiaate-merkinnällä. Suunniteltujen aluevarausten havainnollistamiseksi olisi hyvä täydentää kaavaselistusta karttaotteella, jossa on Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksen kaavamääräyksiä.</p> <p>Kaavaselistuksesta ilmenee, että oikeusvaikutukseton osayleiskaava vuodelta 1998 on voimassa osassa kaava-alueita. Yleiskaavaa pidetään vanhentuneena ja sillä ei ole enää ohjaavaa vaikutusta. Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa oikeusvaikutteista yleiskaavaa.</p> <p><u>Liikenne ja infra</u> Liikenteen sujuvuudessa ei ole ongelmia, mutta ennustetilanteen enimmäismäärissä erityisesti liittymien välityskyky tulee vastaan. Huomautamme, että kaavaprosessin yhteydessä on pyrittävä arvioimaan liikenteellisiä vaikutuksia tarkemmin, eritoten liikenteen suuntautumista ja liittymiin kohdistuvia vaikutuksia. Koska liikennemäärät ovat karkeita maksimiennusteita, olisi syytä tutkia, kuinka suuriksi liikennemäärät voivat nousta ennen kuin tarvitaan esimerkiksi liittymien parantamista.</p> <p>Voimassa olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 tai luonnoksessa maakuntakaavaksi 2050 suunnittelualueella ei ole osoitettu teollisuusaluetta (t/t-kem). Myös tästä näkökulmasta olisi syytä tutkia kaavan vaikutuksia liikenteeseen suunnittelualueita laajemmalla alueella.</p> <p>Osayleiskaavan teollisuusalueet sekä ehdotetut moottorirata- ja ampumarata-alueet tukeutuvat tarkoituksella Vanhan Närpiöntien liikenteeseen. Tien nykyinen linjaus jakaa kyseiset alueet epäedullisella tavalla. Tielinjauksen tulevaa käyttöä ajatellen, myös raskaan liikenteen osalta, olisi tarkoituksenmukaista osoittaa tielle riittävän laaja aluevarausmerkintä kaavan ehdotusvaiheessa.</p> <p>Jatkossa on syytä arvioida vaikutuksia liikenteeseen, sillä olettamuksella, että rautatietä ei ole käytettävissä. Suunnittelualueelle on myös osoitettu putkilinja sataman suuntaan. Putkilinjan vaikutuksia liikennemääriin ei avata kaavaselistuksessa.</p>	<p>Pohjanmaan liiton maakuntavaltuusto hyväksyi Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kokouksessaan 7.4.2025 ja voimaan tullessaan Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on kumonnut Pohjanmaan maakuntakaavan 2040. Tarkistetaan kaavaselistusta ajantasaisen maakuntakaavatilanteen osalta.</p> <p>Kaava-aineistoa on ehdotusvaiheessa täydennetty liikenteen suuntautumista ja liittymien toimivuutta koskevalla arvioinnilla</p> <p>Teollisuustoiminnoille varatun alueen käyttötarkoitus on tarkentunut suunnitteluprosessin aikana, eikä satamaan johtavalle teollisuusraiteelle ole enää tunnistettu tarvetta. Tämän vuoksi raideyhteys on poistettu kaavaehdotuksesta.</p> <p>Alueelle ei myöskään ole enää suunnitteilla vihreän teräksen tuotantolaitosta, joka oli mukana tarkasteluissa vielä kaavaluonnosvaiheessa. Muutosten myötä alueen toiminnallinen kokonaisuus, liikenteelliset tarpeet ja infrastruktuurivaatimukset ovat olennaisesti muuttuneet alkuperäisiin suunnitelmiin verrattuna.</p> <p>Vanha Närpiöntie on linjattu teollisuusalueen sekä ampuma- ja moottoriradalle varattujen alueiden länsireunaan. Tarkempi aluevaraus tieyhteydelle osoitetaan asemakaavassa.</p> <p>Yleiskaavassa on määräys siitä, että aurinkopaneelit on sijoitettava vähintään 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Osayleiskaavassa ei ole mahdollista ottaa sen tarkkuustason takia kanttaa tiealueiden mitoitusseen. Merkitään lausunnossa mainittu mitoituskysymys tiedoksi, ja selvitetään mm. erikoiskuljetusten tilantarve aurinkopaneelikenttiä ja katualueita koskevan tarkemman suunnittelun yhteydessä.</p> <p>Osayleiskaavassa Karhusaarentien ja Kristiinankaupungintien varteen on osoitettu EV-alue, jolle voidaan sijoittaa putki- ja sähkölinjoja. Alueen poikki kulkee pohjois-eteläsuuntainen sähkölinjan johtokäytävä, jota voidaan hyödyntää myös mahdollisten putkilinjojen reittinä. Mahdollisten linjojen tarkka sijainti määritellään asemakaavassa tarkempien suunnitelmien perusteella.</p>

<p>Kaiken kaikkiaan mahdollista teollisuusraiteen varausta aluevarauksena ylikulkutarpeineen on tutkittava ehdotusvaiheessa alueen luontoarvot ja suunnitellun toiminnan aiheuttavat rajoitukset maankäytölle huomioiden. Myös johtoalueelle on osoitettava rasitealue.</p> <p>Maakuntakaavan osoittama vesijohdon ja siirtoviemärin yhteystarve on otettava huomioon aluevarauksissa tai osoitettava vaihtoehtoinen linjaus.</p> <p>Yleiskaavan luonnoksessa ei kuitenkaan esitetä kestävien kulkumuotojen yhteyksiä kaava-alueelle. Ennustetut liikennemäärät huomioiden pyöräily maantiellä ei ole turvallinen tai houkutteleva vaihtoehto kulkea työpaikalle. Mielestämme on tärkeää selvittää jalankulun ja pyöräilyn tarpeet sekä osoittaa toimivia reittejä tähän tarkoitukseen.</p> <p>Yleiskaavan luonnoksessa on määräys siitä, että aurinkopaneelit on sijoitettava vähintään 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Huomautamme kuitenkin, että tuulivoimakuljetukset saattavat vaatia vielä enemmän tilaa, erityisesti Kristiinankaupungintien ja Karhusaarentien liittymässä.</p> <p>Kauhajoen ja Kurikan alueelle sijoittuvan Harjannevan tuulivoimapuiston kaava- ja YVA-prosessin yhteydessä tehdyssä kuljetusreittien alustavassa selvityksessä on yhtenä vaihtoehtona tutkittu tuulivoimalakomponenttien kuljettamista Kristiinankaupungin Karhusaaren satamasta. Tarkastuksen kohteena ovat olleet 125 metriä pitkät lapakuljetukset, joissa pyyhkäisyypinta liittymien kohdalla on huomattavan paljon isompi kuin nykyisissä voimalakuljetuksissa. Näin ollen kaavassa esitetty maankäyttö saattaa tulevaisuudessa rajoittaa Karhusaaren sataman mahdollisuuksia toimia tuulivoimalakomponenttien tuontisatamana.</p> <p>Lisäksi on syytä varmistaa, että maanteiden läheisyyteen osoitettu maankäyttö ei rajoita maanteiden kehittämistä (esimerkiksi tarvittavat liittymäjärjestelyt, kaavan toteutuksen synnyttämä tarve rakentaa pyöräteitä). Esimerkiksi Kristiinantien tiealue ei välttämättä ole riittävän leveä mahdollisen pyöräilyväylän rakentamiseksi.</p> <p><u>Luonto</u> Yleiskaavaaluonnos huomioi pääasiassa hyvin luontoselvityksessä todetut arvokkaat alueet. T/kem-alue tulee muuttamaan alueen maankäyttöä pysyvästi. Maankäytön muutos hajauttaa aluetta ja lisää reunavaikutusta. Suupohjan metsiä on pidetty alueena, jossa on arvokasta lajistoa. Kaava-alueen sisällä on liito-oravan elinympäristöjä ja muun muassa Solvängenin vanhassa metsässä</p>	<p>Teollisuusalueeseen liittyvän vesiputken tarkoituksena on johtaa merivettä vetylaitoksen prosessi- ja jäähdytysvedeksi sekä palauttaa käsitelty jäähdytys- ja rejektivesi takaisin mereen. Putkilinja sijoittuu Karhusaaren reunaa pitkin sataman suuntaan, pääosin maan alle. Kyseessä on tekninen infrastruktuuriyhteys, joka ei aiheuta jatkuvaa liikennettä laitoksen toiminnan aikana. Liikennevaikutukset liittyvät lähinnä putkilinjan rakentamisvaiheeseen.</p> <p>Vedyn liityntäputken tarkoituksena on siirtää laitoksessa tuotettu vihreä vety Gasgrid Finlandin suunnittelemaan valtakunnalliseen vedyn siirtoverkkoon. Putki sijoittuu alustavasti Kristiinankaupungintien suuntaisesti Karhusaaren alueelta itään Grannasbackeniin. Liityntäputki mahdollistaa vedyn siirtämisen putkiverkostossa ilman merkittäviä maantiekuljetuksia, minkä vuoksi sen käytön aikaiset liikennevaikutukset ovat hyvin vähäiset. Myös tässä tapauksessa liikennevaikutukset kohdistuvat pääosin rakentamisvaiheeseen.</p> <p><u>Luonto</u> Luontoselvityksessä liito-oravan esiintyminen selvitettiin kartoittamalla kattavasti koko alueen kaikki liito-oravalle vähänkin sopivat metsät.</p> <p>Osayleiskaavassa on rajattu kaikki luontoselvityksessä esitetyt liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat luo-1 -merkinnällä. Kaavamääräyksen mukaan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain (9/2023) 78§:n nojalla kiellettyä. Aluetta mahdollisesti muuttavat toimenpiteet edellyttävät tarkemman suunnitelman ja selvityksen toimenpiteiden vaikutuksista liito-oravaan.</p> <p>Luontoselvityksen laatimisen yhteydessä Lajitietokeskuksesta ei löytynyt tietoja petolintujen pesäpuista. Tiedot on uudestaan tarkistettu alkuvuonna. Lajitietokeskukseen on kirjattu 30.1.2024 päivätty tiedote, jossa luetaan uusia saatavilla olevia aineistoja, mikä sisältää myös petolintujen pesäpuista koskevaa aineistoa.</p> <p>Suunnittelualueen itäosasta on löytynyt merikotkan pesä, josta on myös käyty neuvottelun ELY-keskuksen kanssa 11.4.2024. Merikotkan pesän tilanne käytiin tarkistamassa maastossa 24.4.2024. Merikotkan pesä on kokonaan hävinnyt eikä sitä enää tarvitse huomioida kaavan laatimisessa.</p> <p>Alueen lounaisosaan tehtiin aurinkovoimahankkeen yhteydessä täydentävä luontoselvitys (Essnature, 4.8.2023). Selvityksen mukaan tarkastelualueelta löytyi liito-oravan jätöksiä hyvin rajoitetusti. Havainnot</p>
--	---

<p>elää monipuolisia lajeja. Lisäksi alueella on ison petolinnun vakiintunut elinympäristö. Lajien turvaamiseksi M-alueelle on osoitettava merkintä liito-oravan yhteyksien säilymiseksi. Vanhassa metsässä on myös muita reuna-vaikutuksille herkkiä lajeja ja siksi on suositeltavaa, että M-alueella sallitaan jatkuva metsän kasvatusta tai korkeintaan aukkojen hakkuuta metsään. Metsälajit eivät yleensä viihdy reunametsien muuttuvissa olosuhteissa. Avohakkuiden jälkeen vanha metsä altistuu tuulelle ja kuivuudelle, mikä lisää tuulenkaatojen ja hyönteistuhojen riskiä.</p> <p>Luonnonsuojeluyksikkö huomauttaa seuraavista kaavaluonnoksen puutteista, jotka on otettava huomioon jatkosuunnittelussa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ison petolinnun pesäpuu T/kem-alueen itäreunassa (paikkatiedot: Lajitietokeskus). • Liito-oravan kolopuu tien varrella alueen lounaisosassa (paikkatiedot: Lajitietokeskus) • Niityt ja tummaverkkoperhoselle soveltuvat alueet (liite kommenttiin, salassa pidettävä) • Pormestariiniityn arvokkaat perinnemaisemat (kartta liitteenä) • Pormestariiniityn erityistä suojelua vaativat lajit ja luontotyypit (terveleppämetsä ja tummaverkkoperhonen) <p>Essnaturen vuonna 2022 valmistunut luontoselvitys on ollut puutteellinen. Selvityksessä tummaverkkoperhosta ja seudullisesti arvokkaita perinnemaisemia ei ole otettu huomioon.</p> <p>Envibion vuonna 2023 laatima selostus täydensi Essnaturen selostusta tummaverkkoperhosen osalta, mutta tässä työssä ei käsitelty alueen perinnemaisemia. Kommentin liitteenä on salassa pidettävää paikkatietoa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen inventointiaineistosta, joka on otettava huomioon kaavoituksessa.</p> <p>Pormestariiniityllä ja sen ympäristöllä on pitkä historia hoidon suhteen. Osa alueesta on inventoitu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen perinnemaisemakartoituksissa. Alueella on tunnistettu arvokkaita perinnemaisemia (muun muassa mäkikauraniittyjä, kartta ohessa).</p>	<p>osoittavat, että liito-orava on oleskellut alueella vain tilapäisesti talven ja kevään 2023 aikana.</p> <p>Tummaverkkoperhonen on erittäin uhanalainen, rauhoitettu ja erityisesti suojeltava päiväperhoslaji. Luontoselvityksessä (Envibio 23.9.2023) tummaverkkoperhosia etsittiin aikuisten lentoaikaan kesäkuun lopulla. Kartoituskohteiksi valittiin lajin aiemmat havaintopaikat sekä kaikki muut potentiaalisilta kartta- ja ilmakuvatulkinnalla vaikuttaneet kohteet. Näitä olivat kaikki voimalinjojen johtoaukeat sekä kaikki vielä ainakin osittain avoimet entiset pellot.</p> <p>Kaava-aineistoa on täydennetty erillisellä raportilla (Envibio Oy, 12.3.2024), jossa käydään läpi tummaverkkoperhosen, merikotkan, kanahaukan ja varpuspöllön esiintyminen alueella. Selvitys on salassa pidettävä, mutta siinä olevia tietoja hyödynnetään kaavaehdotuksen valmistelussa.</p> <p>Luontoselvityksessä tunnistetut alueet on rajattu osayleiskaavassa merkinnällä luo-6. Kaavamääräyksen mukaan tummaverkkoperhoset tulee huomioida voimalinjan huoltotöissä siten, ettei niiden elinympäristöjä hävitetä.</p> <p>Lausunnon liitteenä on esitetty virmajuuren esiintyminen alueella ja todetaan, että virmajuuri ei ole rauhoitettu laji, mutta sitä pitää pyrkiä varjelemaan, jotta myös tummaverkkoperhonen säilyy alueella.</p> <p>Kaavaehdotuksessa AP-alueen rajausta on tarkistettu Pormestariiniityn perinnemaiseman alueella. Kaavassa on rajattu luo-8 merkinnällä Essnaturen luontoselvityksessä tunnistettu terveleppämetsä.</p> <p>Mikäli mahdollisia hulevesiä johdetaan Flybackeniin, selvitetään toimien vaikutukset viitasammakkoon ja lumemelampikorentoon.</p> <p>Natura-tarveharkinta on käynnistetty suunnittelualueelle.</p>
--	---

<p>Alueelta tarvitaan edelleen tarkempi selvitys: ilmakuvien tarkastelu osoittaa, että hyvin arvokkaita luontotyyppejä saattaa olla laajemminkin Pormestariiniityn alueella. Samoilla alueilla on myös tummaverkkoperhosen elinympäristöjä. Alue soveltuu Helmi-elinympäristökohteeksi. Essnaturen luontoselvityksessä tunnistettiin terveleppämetsä ja tehtiin useita havaintoja silmälläpidettävistä ja uhanalaisista lintulajeista. Luonnonsuojelulain mukaan terveleppämetsät kuuluvat suojeltuihin luontotyyppihin.</p> <p>Luonnonsuojeluyksikön mielestä Pormestariiniityn alue muodostaa luonnon monimuotoisuuden keskittymän, jota ei ole otettu huomioon kaavaluonnoksessa. Kaavassa alue on osoitettu AP- ja VL-merkinnällä. Kaava on tarkistettava ja muutettava niin, että kyseisen alueen erityisiä luonnonarvoja pystytään turvaamaan.</p> <p>Flybäckenin puron alajuoksulla on luontoselvityksen mukaan viitasammakon sekä lummelampikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Viitasammakon ja lummelampikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n nojalla kiellettyä. Aluetta mahdollisesti muuttavat toimet edellyttävät tarkemman suunnitelman ja selvityksen toimien vaikutuksista viitasammakkoon ja lummelampikorentoon, mikä täytyy erityisesti huomioida huleveden mahdollisessa johtamisessa Flybäckeniin.</p> <p>Kaavaselostuksessa esitetty Natura-tarveharkinta ja mahdollinen Natura-selvitys on tehtävä ennen kaavan ehdotusvaihetta ja niiden tulokset otettava huomioon kaavan ratkaisuihin.</p>	
<p>2. Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry</p> <p>Yleisesti SLL Pohjanmaan piiri ry ei näe, että luontoarvoja olisi huomioitu riittävästi tai ympäristövaikutuksia minimoitu tässä kaavaehdotuksessa. Koko suunnittelualue kattaa luonnonmetsä-, kallio- ja kosteikkoalueita, kuten korpi- ja suoalueita, sekä arvokkaan kulttuuri- ja muinaisympäristökohteen. Suunnitellun kaavan ensisijaisena tavoitteena on rakentaa laajamittainen aurinkovoimala ja osoittaa uusia teollisuusalueita sekä merkittäviä teollisuus- ja varastointilaitoksia, joissa voidaan tuottaa ja varastoida vaarallisia kemikaaleja, niin sanottuja SEVESO-laitoksia. Suunnittelualue on tärkeä virkistysalue kaupunkilaisille ja sijaitsee keskustan pohjoispuolella sopivalla kävely- ja pyöräilyetäisyydellä.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Osayleiskaava-alueelle on laadittu kaavoituksen yhteydessä luontoselvitys, jossa on käyty maankäytön suunnittelun kannalta läpi merkitykselliset luontoarvot sekä annetaan luontoarvoihin perustuvat maankäyttösuosituksen. Selvitysten riittävyttä on käsitelty myös ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>Selvityksissä on paikannettu luontoarvoiltaan merkittävät luontotyyppikohteet (luonnonsuojelulain suojelemat luontotyypit, vesilain suojelemat vesiluontotyypit, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt, uhanalaisten luontotyyppien esiintymät, EU:n direktiiviluontotyypit ja muut arvokkaat luontotyypit).</p> <p>Työ koostuu seuraavista osista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • luontotyyppiselvitys • liito-oravaselvitys

Luo-alueet 1-7

Suunnittelualue kuuluu luo -alueisiin, missä sijaitsee arvokkaita luontotyyppejä, lehtolaikkuja, korpia ja vanhaa metsää. Solvängenin ympäristön rehevistä lehdoista Bergmannsbergen kalliialueen edustaviin karuihin kalliometsiin, jotka on luokiteltu luonnoltaan ja maisemaltaan arvokkaiksi sekä Vanhan Närpiön tien länsi- että itäpuolella. Luonnontilaisia kosteikkoja on rehevistä korvista lähteineen vähäpuustoiseen suohon (luo 1–7). Nämä alueet ovat olleet pitkään maankäytön ulkopuolella koskemattomina ja luonnon tila on säilynyt tai jopa parantunut. Esim. lahoppuuta on muodostunut enemmän ja pienet ojat ovat kasvaneet umpeen. Nämä kohteet tuhoutuvat kokonaan, jos ehdotetut teollisuus- ja energiantuotantolaitokset toteutetaan osayleiskaavaluonnoksen mukaisesti.

Ehdotamme, että luo1-aluetta laajennetaan luo3-alueen itäpuolelle. Luo3:a tulisi jatkaa pohjoiseen Storträskjärven länsirannalla sijaitsevalle yksityiselle huvilatontille johtavalle sisääntulotielle, jolloin se käsittäisi myös kalliialueen pohjoislaitamilla. Näiden kahden välinen M-alue on tärkeää liittää luo1-alueeseen. Vaikka metsä on nuorempi tässä "kiilassa", siellä kasvaa kookkaita haapoja, jotka ovat liito-oravalle sopivaa elinympäristöä. Alueella on myös nuorempia mäntyjä, joista tulee ajan myötä uusia maisemapuita.

Myös Vanha Närpiöntie on osa luo1:n ja luo3:n muodostamaa kokonaisuutta, jolloin luo1 ja luo 3 yhdistyvät yhtenäiseksi alueeksi. Lisäksi luo1-alue on laajennettava itään koska, kaavaluonnoksen luo1 -alueen itäpuolella rinteessä on liito-oravan elinympäristö. Ainakin koko kaavaluonnoksen vihreä maa- ja metsätalousvaltainen M-alue on liitettävä luo1 alueeseen. Rinteessä on kookkaita haapoja ja mäntyjä. Männyistä löytyy koloja, ainakin Solvängenin lehdossa. Luo1-aluetta on laajennettava sen eteläpuolelle puron molemmin puolin ja siihen on sisällytettävä myös koko luo4 -alueen lehtometsä, liito-oravalle soveltuva elinympäristö.

On syytä määrittää liito-oravan levähdys- ja lisääntymisalueet tarkemmin. Alue, jolla on sopiva elinympäristö, on varattava luo1-alueeksi. Liito-orava on lyhytikäinen (2 vuotta), joinakin vuosina se siirtyy sopivien elinympäristöjen välillä. Liito-orava on Suomessa uhanalainen laji ja Euroopan unionin mukaan tiukkaa suojelua vaativa laji. Luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n mukaan tiukkaa suojelua vaativia levähdys- ja lisääntymispaikkoja ei saa hävittää eikä huonontaa. Luonnonsuojelulain ja luonnonsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (1066/2023) mukaisia päätöksiä tehtäessä on otettava huomioon biologisen monimuotoisuuden merkittävän

- viitasammakkoselvitys
- lepakkoselvitys
- pesimälinnustokartoitus
- valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten eliöläjien sekä EU:n luontodirektiivilajien esiintymien selvitys
- ekologiset yhteydet

Selvityksissä on hyödynnetty kaava-alueelta aiemmin laadittuja luontoselvityksiä, karttoja (maastokartta, maaperäkartta, kallioperäkartta) ja ilmakuvia sekä Suomen Lajitietokeskuksen rekistereistä saatavia lajistotietoja. Maastotyöt on tehty keväällä-kesällä 2023.

Alueella tehtyjä selvityksiä on täydennetty liito-oravaselvityksellä Karhusaarentien kohdalla (Essnature, 4.8.2023).

Kaava-aineistoa on lisäksi täydennetty erillisellä raportilla (Envibio Oy, 12.3.2024), jossa käydään läpi tumma-verkkoperhosen, merikotkan, kanahaukan ja varpuspöllön esiintyminen alueella. Selvitys on salassa pidettävä, mutta siinä olevia tietoja hyödynnetään kaavaehdotuksen valmistelussa, jossa huomioidaan nämä uhanalaiset lajit. Asiasta neuvotellaan myös erikseen ELY-keskuksen kanssa.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet on rajattu osayleiskaavassa luo-merkinnällä, joka on vakiintunut tapa *osoittaa suojeltavat ja rakentamisen ulkopuolelle rajattavat arvokkaat luontokohteet*. Alueen luonnontilaa muuttavat toimenpiteet ovat näillä alueella kiellettyjä. *Merkintä on sitova, eikä mahdollista alueella toimenpiteitä* (esim. puiden kaatoa), jotka heikentäisivät suojelukohteen arvoja tai arvokkaan lajiston elinolosuhteita.

Vaikka alueen päämaankäyttö on näillä alueilla osoitettu maa- ja metsätalousalueiksi, kaavamerkintä (luo) varmistaa, että luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävistä alueista ja elinympäristöistä ei hävitetä.

Myös Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö on todennut lausunnossa, että määräykset ovat asianmukaiset ja turvaavat alueen tunnistetut luontoarvot riittävällä tavalla. Selvitys- ja kaava-aineistoa täydennetään ELY:n lausunnossa esille tulleiden puutteiden osalta.

SLL Pohjanmaan piiri huomauttaa, ettei kaavamerkinnällä T/Kem ei ole riittävän selkeää, yksiselitteistä ja kuvailevaa kaavamääräystä toiminnolle, joka voidaan lopulta sijoittaa alueelle.

<p>häviämisen tai häviämisen riski, vaikka asiasta ei olisi luotettavaa tieteellistä tietoa (luonnonsuojelulain 7 §). Liito-oravan siirtymisreitit on myös suojeltava. Koko kaava-aluetta on tarkasteltava perusteellisesti, jotta liito-oraville jää puustoisia vaelluskaistaleita soveltuvien elinympäristöjen välille.</p> <p>Varovaisuusperiaatteen mukaisesti liito-oravakartoitusta tulee tehostaa ja jatkaa, jotta kaikki lajin kulkureitit, lisääntymis- ja levähdyspaikat voidaan paikallistaa. Lisäksi liito-oravan esiintyminen tulee selvittää useina peräkkäisinä vuosina, jotta saadaan tarkempi kuva elinympäristöstä. Yhden naaran lisääntymis- ja levähdyspaikat vaihtelevat ja niiden koko on 4–6 ha, joten lisääntymis- ja levähdyspaikan turvaamiseksi ja varmistamiseksi, tulee jättää riittävästi lisääntymismetsää mutta myös vaellusreittejä. Viittaamme seuraavaan tutkimukseen: Wistbacka Ralf, Uhanalaisen liito-oravan (<i>Pteromys volans</i>) populaatioiden seuranta ja suojelu – viitteitä kestävänsä metsätalouden kehittämistyölle, Oulun yliopiston tutkijakoulu; Oulun yliopisto, Luonnontieteellinen tiedekunta Acta Univ. A781, 2023.</p> <p>SLL Pohjanmaan piiri ehdottaa, että Solvängen Bergmannsbergenin alueella olevista luo1-, luo3, luo4- ja "Muusta kulttuuri perintökohteesta" on muodostettava yhteinen SL-2-alue edellä mainituin laajennuksin.</p> <p>Lähdealue ja metsäkortekorpi on sisällytettävä SL-2 alueeseen. Kaavamerkinnällä SL-2 voi olla kaavamääritys: Luonnonsuojelualue. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi. Bergmannsbergenin kallioalue on maisemallisesti arvokas. Se on erityisen kaunis luonnonmaisema, jonka maisema-arvoja on suojeltava.</p> <p>Koska luo4 lehtoja on esitetty kolme eri aluetta, ne tulee nimetä esimerkiksi seuraavasti: luo4-a Solvängenin lehdolle, luo4-b Storträsketin itäpuolella olevalle vanhalle metsälle Vanhan Närpiön tien varrella ja luo4-c lehdolle lähellä Storträsketin koillisranta-alueella, jotta tietää mitä aluetta tarkoitetaan.</p> <p>Vanhan Närpiöntien varrella olevaa vanha metsä, luo4-b voidaan tulkita kuuluvan Metsälain 10 §:n 2 momentissa 3. kohdan mukaan tarkoitettuihin erityisen tärkeisiin luontotyyppisiin. Metsässä on useita uhanalaisia lintulajeja ja liito-oravien elinympäristö, joten alue tulee merkitä myös luo1-merkinnällä ja -varauksella. Storträsketin itärannan rantayleiskaava alueella on havaintoja liito-</p>	<p>Hankkeen tarkentuessa kaavaehdotusvaiheeseen arvioidaan, miltä osin kaavamerkintöjä ja -määräyksiä voidaan tarkentaa lausunnossa esitettyjen näkökohtien perusteella. Alueelle laaditaan myös asemakaava, jossa määritellään tarkemmin rakentamisen sijoittuminen ja määrä sekä huomioidaan alueen luontoarvot laadittujen selvitysten perusteella. Kaavoituksen edetessä järjestetään erillisiä neuvotteluja ELY-keskuksen kanssa. Natura-tarveharkinta on käynnistetty suunnittelualueelle.</p>
---	--

oravasta, joten tämä on selvitettävä tarkemmin, onko luo4-c liito oravalle sopiva elinympäristö.

Luo 1–7-merkityt alueet eivät ole käytännössä täysin rauhoitettuja, koska ne sijaitsevat M alueilla, joten kyse on vain ohjeellisesta suojelusta, ellei lajia suojella suoraan lailla kuten liito-oravaa. Bergmannasbergenin luo3 -aluetta ei ole suojeltu oikeasti, koska alueen läpi osoitetaan suuntaa antava putkilinja. Putki- sekä raidelinja tulee ensisijaisesti muuttaa muun rakennettavan infran yhteyteen huomioiden luo-alueet, jotta ympäristövaikutukset voidaan minimoida.

Solvängenin pohjoispuolella sijaitsevan vanhan metsän ja korven läpi sekä Solvängenin kulttuuriympäristön ja lehdon läpi kulkee puro, joka laskee Flybäckeniin. Se on varustettava vesilain mukaisella kaavamerkinnällä ja kaavasuojelumääräyksellä. Puro kulkee lähdealueelta, pohjavesivaikutteiselta metsäkorvelta aluksi kahtena norona, joka yhtyy myöhemmin yhdeksi uomaksi. Sopiva merkintä voisi olla W/s. Puro on noin 1200–1400 m pitkä. Erikoista on se, että avoimen niityn ja lehdon rajalla oleva puro kulkee pienen osan maan alla. Puro on kehittynyt ajan myötä tullut luonnontilaisemmaksi, kauan sitten tehdyn ojituksen jälkeen.

Lähteeseen, joka sijaitsee Solvängenin vanhan metsän pohjoisosassa ja on todennäköisesti luo1-alueella, on vaikuttanut aikaisempi ojitus lähistöllä. Kohde on ennallistettavissa ja se tulisi merkitä W/s:llä. Lähde on merkitty vanhempiin peruskarttoihin lähteenä. Lähteiden tuhoaminen on kielletty vesilain nojalla.

Samalla alueella lähteen itäpuolella on metsäkortekorpi, jossa on runsaasti kortetta, saniaisia sekä maariankämmeä. Kyseessä on kortesuo, joka on metsälain nojalla suojeltu erityisen tärkeänä elinympäristönä. Alue on merkittävä kaavamerkinnällä luo-8:ksi sekä asianmukaisella kaavamääräyksellä kuten muutkin metsäoikeudelliset kohteet.

T/Kem-aluetta ei voi suunnitella luo-alueiden päälle. Tässä kaavaehdotuksessa korven ja T/Kem-alueen väliin ei jää riittävän laajaa suojavyöhykettä, jotta korpi pysyisi mahdollisimman luonnontilaisena. Lisäksi luontoselvitykset eivät ole riittäviä, etenkin direktiivilajien osalta (liito-orava, viitasammakko yms.). Nämä tehdyt selvitykset eivät anna alueen monimuotoisuudesta todellista kuvaa. Luo-nimitys, joka on ohjeellinen suojelu maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, **ei todellisuudessa ole riittävä suoja** arvokkaiden luontokohteiden ja erittäin uhanalaisten ja erityisen suojelun vaativan lajin elinympäristön ja kulttuurikohteiden suojelemiseksi.

SLL Pohjanmaan piiri muistuttaa, että etenkin vihreän siirtymän teollisuuden rakentaminen vaatii ekologista kompensatiota. Kyseinen kaava-alue monine luontoarvoineen soveltuu erinomaisesti kompensatioalueeksi. Jos vihreän siirtymän teollisuushankkeet kiihdyttävät luontokatoa, ovat ne viherpesua.

SLL Pohjanmaan piiri katsoo, ettei kaavamerkinnällä T/Kem ei ole riittävän selkeää, yksiselitteistä ja kuvailevaa kaavamääräystä toiminnolle, joka voidaan lopulta sijoittaa alueelle. Käytännössä se tarkoittaa mitä tahansa SEVESO-laitosta, eli vety-, metanolilaitosta tai terästehdasta. Kaavaselostuksen perusteella T/Kem -alueelle suunnitellut teollisuuslaitokset kuuluisivat ns. SEVESO-laitoksiin. Mikäli Plug Power Inc. ei toteudu, on mahdollista, että alueelle tulee toinen SEVESO-laitos.

SLL Pohjanmaan piiri on 15.6.2023 muistutuksessa maininneet seuraavaa: "Alueelle tulee laatia kaava, jotta voidaan varmistaa luontoarvojen säilyminen ja optimaalinen maankäyttö".

Aurinkovoiman tuotantoaluetta ei voida toteuttaa suunnitellusti tälle alueelle. Yleiskaavaluonnoksessa metsälain 10 §:n mukainen tärkeä luontotyyppi on luo7 alue vähäpuustoinen suo. Jos kaava toteutuu suunnitellusti, suo jää eristyksiin ympäröivästä luonnosta, sen mikroilmasto muuttuu ja luonnontila heikentyy. Suo jää eristetyksi suunnitellun aurinkopuiston En-aur sisälle, jossa aurinkovoiman paneelit muuttavat maanpinnan lämpösummaa.

Aurinkovoimaa tulee sijoittaa ensisijaisesti jo muutetuille alueille, kuten joutomaat, käytöstä poistetut turvetuotantoalueet, metsättömät alueet ja kattopinnat, sekä muualle rakennettuun ympäristöön. Nykyisessä kaavaehdotuksessa uhanalaiset luontotyypit tulevat tuhoutumaan. On todella valitettavaa, että tällaista selkeää luontoarvoja tuhoavaa maankäytön suunnittelua tehdään.

Kaavoitusalue sijoittuu lähes kokonaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sisälle. Miten hanke tukee maakuntakaavan suunnittelumääräystä? "Suunnittelumääräys: Alueidenkäyttö ja toimenpiteet tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että edistetään biologisen monimuotoisuuden ja luonnonarvojen säilymistä alueella. Alueen sisällä voi olla useita eri alueidenkäyttömuotoja. Merkintä ei rajoita alueen käyttöä maa- ja metsätaloudessa. Muistutuksena: Suomen tärkeä lintualue (FINIBA) sijaitsee kiinni kaava-alueessa, joka tulee ottaa huomioon kaavoituksessa.

Kansainvälisen biodiversiteettisopimuksen mukaan luontokato pitää pysäyttää vuoteen 2030 mennessä. Myös

<p>Kristiinankaupunkia velvoittavat ilmastonmuutoksen pysäyttämiseen liittyvät sopimukset ja EU:n vesipuitedirektiivi (vedet hyvässä kunnossa v. 2030 mennessä). Suomi on hyväksynyt Maisemayleissopimuksen EU:n jäsenvaltiona. Näitä kansainvälisiä sopimuksia ei ole riittävästi otettu huomioon tässä kaavaluonnoksessa. Maankäytön suunnittelu ei tällä hetkellä mahdollista luontokadon torjumista.</p>	
<p>3. Sydbottens Natur och Miljö r.f.</p> <p>Sydbottens Natur och Miljö r.f. ei edelleenkään hyväksy sitä, että luonnontilaisia metsä-, kallio- ja kosteikkoalueita, kuten suoalueita, sekä alueita, joilla on arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja muinaisjäännöksiä tai näiden ympäristöjä kaavoitetaan ensisijaisena tavoitteena rakentaa mittava aurinkovoimala ja osoittaa uusia teollisuustontteja ja merkittäviä teollisuus- ja varistorakennuksia, joissa on mahdollista tuottaa ja varastoida vaarallisia kemikaaleja (ns. SEVESO-laitoksia). Suunnittelualue on myös tärkeä ulkoilualue kaupunkilaisille. Se sijaitsee välittömästi keskusta-alueen pohjoispuolella sopivan kävely- ja pyöräilymatkan päässä ja soveltuu monenlaiseen virkistymiseen.</p> <p>Suunnittelualueella on luonnontilaisia metsää kasvavia alueita Solvängenin ympäristön rehevistä lehdoista karuun kalliometsään luonnon ja maiseman osalta arvokkaaksi luokitellulla Bergmannasbergetin alueella Vanhan Närpiöntien länsi- ja itäpuolella. On myös luonnonmukaisia kosteikkoja rehevästä korvesta lähdealueineen vähäpuustoiseen suohon. Nämä alueet, jotka ovat kauan saaneet olla suojassa riistolta, ja joiden luonnontila on säilynyt tai muuttunut ajan kanssa luonnollisemmaksi, esimerkiksi kun on syntynyt enemmän lahoppua ja pienet ojat ovat alkaneet kasvaa umpeen, tuhoutuvat täysin, jos ehdotetut teollisuus- ja energiantuotantolaitokset toteutetaan osayleiskaavaluonnoksen mukaisesti.</p> <p>Kannanotto osoitettuihin luo-1-7-alueisiin. Osayleiskaavaluonnoksessa metsälain 10 §:ssa tarkoitettuja tärkeitä elinympäristöjä on suojattu osoittamalla kalliometsää maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M) merkinnällä luo-3 ja osoittamalla suunniteltuun aurinkovoimapuistoon eristetty vähäpuustoinen suo merkinnällä luo-6 Bergmannasbergenin kohdalla.</p> <p>Luo-3 on laajennettava pohjoiseen Storträsketin länsirannalla sijaitsevan yksityisen huvilatontin sisääntulotielle asti, jolloin myös kallioalueen pohjoisreunat sisältyvät merkintään.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Alue ei sijoitu välittömästi asutuksen lähelle, ja suunnittelun yhteydessä arvioidaan hankkeen vaikutukset hyvin kattavasti, jotta voidaan varmistaa, että tuleva toiminta ei aiheuta haittaa luonnonympäristölle tai alueen asukkailla.</p> <p>Osayleiskaava-alueelle on laadittu kaavoituksen yhteydessä luontoselvitys, jossa on käyty maankäytön suunnittelun kannalta läpi merkitykselliset luontoarvot sekä annetaan luontoarvoihin perustuvat maankäyttösuosituksat. Selvityksen tulokset on huomioitu kaavaratkaisussa. Selvitysten riittävyttä on käsitelty myös ELY-keskuksen lausunnossa ja siihen annettussa vastineessa.</p> <p>Selvityksissä on paikannettu luontoarvoiltaan merkittävät luontotyyppikohteet (luonnonsuojelulain suojelemat luontotyypit, vesilain suojelemat vesiluontotyypit, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt, uhanalaisten luontotyyppien esiintymät, EU:n direktiiviluontotyypit ja muut arvokkaat luontotyypit).</p> <p>Luontoselvitys on koostunut seuraavista osista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • luontotyyppiselvitys • liito-oravaselvitys • viitasammakkoselvitys • lepakkoselvitys • pesimälinnustokartoitus • valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten eliölajien sekä EU:n luontodirektiivilajien esiintymien selvitys • ekologiset yhteydet <p>Selvityksissä on hyödynnetty kaava-alueelta aiemmin laadittuja luontoselvityksiä, karttoja (maastokartta, maaperäkartta, kalliooperäkartta) ja ilmakuvia sekä Suomen Lajitietokeskuksen rekistereistä saatavia lajistotietoja. Maastotyöt on tehty keväällä-kesällä 2023.</p> <p>Alueella tehtyjä selvityksiä on täydennetty liito-oravaselvityksellä Karhusaarentien kohdalla (Essnature, 4.8.2023).</p>

Liito-orava-alue luo-1 on luo-3-alueen länsipuolella.

Näiden kahden alueen välillä oleva M-alue on liitettävä luo-1-alueeseen. Tässä ”kiilassa” metsä on ehkä nuorempaa, mutta täältä löytyy myös haapoja, joten jos alue ei vielä ole sopiva elinympäristö liito-oraville, se tulee olemaan sellainen. Täällä on myös nuorempia mäntyjä, joista kasvaa uusia maisemapuita. Luo-1-aluetta on laajennettava länteen, jotta luo-3- ja luo-1-alueiden rajat kohtaavat. Myös Vanha Närpiöntie on sisällytettävä luo-1- ja luo-3-alueiden luomaan kokonaisuuteen, ja luo-1- ja luo-3-alueiden välinen kiila on pienennettävä nolnaan (0). Lisäksi luo-1-aluetta on laajennettava itään: liito-oraville sopivaa elinympäristöä on kallioalueen itärinteellä, ainakin koko vihreä maa- ja metsätalousvaltainen M-alue itään päin, on muun muassa haapoja itärinteellä, ensimmäinen allekirjoittanut (SG) on henkilökohtaisesti havainnut liito-oravien ulosteita haapojen tyvistä. Luo-1-aluetta on laajennettava myös etelään puron molemmin puolin, käsittäen koko lehdon (luo-4-alueen) sekä alueen, jolla on liito-oravalle soveltuva elinympäristö. Liito-oravan levähtämis- ja lisääntymisalue on määritettävä tarkemmin. Alue, jolla on liito-oraville soveltuva elinympäristö, on varattava luo-1-alueena. Liito-oravalla on lyhyt elinikä (2 vuotta). Jonakin vuonna liito-oravia ei ole ja seuraavana vuonna taas voi esiintyä liito-oravia tässä lajille soveltuvassa ympäristössä. Liito-orava on Suomessa uhanalainen laji, joka EU:n mukaan vaatii tiukkaa suojelua. Luonnonsuojelulain 78 §:n mukaan (9/2023) tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Luonnonsuojelulain tai valtioneuvoston asetuksen luonnonsuojelusta (1066/2023) mukaisessa päätöksenteossa kiinnitetään huomiota luonnon monimuotoisuuden merkittävän vähenemisen tai häviämisen ukaan, vaikka siitä ei olisi olemassa varmistettua tieteellistä tietoa (LSL 7 §).

Luonnonsuojelualue

SNoM:n mielestä luo-1-, luo-3- ja luo-4-alueiden on yhdessä ”Muun kulttuuriperintökohteen (s)” kanssa muodostettava yhteinen SL-2-alue Solvängens-Bergmannasbergenin alueelle, edellä ehdotetut laajennukset huomioiden ottaen. SL-2-merkintään liitetään määräys, esim. ”Luonnonsuojelualue”. Alueella ei saa toteuttaa alueen suojeluarvoja vaarantavia toimenpiteitä. Suojelumääräys on voimassa siihen saakka, että alueesta perustetaan luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojelualue.”

Bergmannasbergenin alue

Bergmannasbergenin maisemallisesti arvokkaalle alueelle osoitetaan lisäksi ma-1-merkintä: erityisen kaunis vaalittava ja säilytettävä luontomaisema.

Kaava-aineistoa on lisäksi täydennetty erillisellä raportilla (Envibio Oy, 12.3.2024), jossa käydään läpi tumma- verkkoperhosen, merikotkan, kanahaukan ja varpuspölyn esiintyminen alueella. Selvitys on salassa pidettävä, mutta siinä olevia tietoja hyödynnetään kaavaehdotuksen valmistelussa, jossa huomioidaan nämä uhanalaiset lajit.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet on rajattu osayleiskaavassa luo-merkinnällä, joka on vakiintunut tapa *osoittaa suojeltavat ja rakentamisen ulkopuolelle sijoittuvat luontokohteet. Merkintä on sitova, eikä mahdollista alueella toimenpiteitä* (esim. puiden kaatoa), jotka heikentäisivät suojelukohteen arvoja tai arvokkaan lajiston elinolosuhteita.

Vaikka alueen päämaankäyttö on näillä alueilla osoitettu maa- ja metsätalousalueiksi, kaavamerkintä (luo) varmistaa, että luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävistä alueista ja elinympäristöistä ei hävitetä. Kaavan merkintöjen ohjaisvaikutuksen takia niiden tulee olla myös yksiselitteisiä, minkä vuoksi useiden päällekkäisten indeksien käyttäminen saattaa vaikeuttaa luettavuutta.

Kaavaselostusta täydennetään merkkien selitysten osalta, ja tuodaan esille tarkemmin kaavamerkintöjen ja -määräysten oikeusvaikutukset, mm. luonnonsuojeluun tähtäävien merkintöjen osalta.

On myös huomioitava, että kaavan merkinnät ja määräykset eivät kaikilta osin mahdollista suoraa rakentamista, vaan useiden alueiden toteuttaminen edellyttää asemakaavoitusta, tarkempia selvityksiä ja vaikutusten arviointia. Asemakaavoituksessa tarkennetaan muun muassa rakentamisen sijoittuminen, määrä, liikennejärjestelyt, hulevesien hallinta sekä ympäristöhaittojen ehkäiseminen.

Luontoarvoihin, ekologiin yhteyksiin, Natura 2000 -alueisiin, linnustoon ja muihin luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeisiin kohteisiin liittyvät merkinnät ja määräykset ohjaavat alueiden jatkosuunnittelua oikeusvaikutteisesti. Alueidenkäyttö tulee suunnitella siten, ettei luonnonarvoja merkittävästi heikennetä eikä luonnonsuojelulain tai Natura 2000 -verkoston tavoitteita vaaranneta. Tarvittaessa vaikutuksia arvioidaan tarkemmin asemakaavoituksen, lupamenettelyjen tai erillisten Natura-arviointien yhteydessä.

Kaavassa osoitetut luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet, ekologiset yhteydet, suojavyöhykkeet ja virkistysalueet muodostavat viherrakenteellisen kokonaisuuden, jonka tavoitteena on turvata alueen

<p>Niin sanotussa POSKI-hankkeessa (Pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen) Länsi-Suomen ympäristökeskus, biologi Maj-Britt Axell, on tehnyt selvityksen arvokkaista kallioalueista luonnon ja maiseman suojelun suhteen. Kallioalueet arvioitiin pistein asteikolla 1–4. Mitä korkeampi luku, sen parempi arvo. Maiseman osalta Bergmannasbergen sai 3,5 p, biologisen arvoluokan osalta 3,25 p, monikäyttöisyyden osalta 4, lähiympäristön osalta 3 p ja luonnonmukaisuuden osalta 2 p. Eteläinen osa-alue arvoitiin arvokkaimmaksi: on CIT CT-, VT- ja MT-metsiä, vaihtelevaa kalliometsää, vanhaa sekametsää, myös kitukasvuisia mäntyjä ja kalliokilpimäntyjä, isoja yhtenäisiä ja erittäin kauniita poronjäkälää ja sianpuolukkaa kasvavia pintoja. Tällä hetkellä POSKI II-hanke jatkuu osana Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 laatimista.</p> <p>Koska on kolme eri luo-4-aluetta, merkinnät olisi syytä tarkentaa esim. Solvängenin lehto luo-4a, Storträsketin itäpuolen vanha lehtometsä Vanhan Närpiöntien varrella luo-4b ja lehto Storträsketin koillispuolen ranta-alueella luo-4c. Näin olisi helpompi esittää, mikä alue on kyseessä.</p> <p>Vanhan Närpiöntien vanha metsä luo-4 (b) voidaan tulkituksi kuuluvaksi metsälain 10 § 2 mom. 3-kohdan tarkoitamiin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin, ja siksi alue on myös osoitettava erikseen luo-9-alueeksi tarkoituksenmukaisella määräyksellä metsälain suojaamista kohteista. Patrik Byholmin mukaan (1994: Gammelskogsinventering i Kristinestad (Kristiinankaupungin vanhojen metsien inventointi) s. 24–27) metsätyyppi on tuore kangas, jossa myös pieniä osia lehtomaista metsää (OMaT). Metsässä esiintyy sekä uhanalaisia lintulajeja, kuten hölmötiäisiä, että liito-oravia. Ensimmäinen allekirjoittanut (SG) on itse todennut liito-oravan ulostetta alueella.</p> <p>Luo-4 (b) Vanhan Närpiöntien varrella suunnittelalueen pohjoisosassa on niin ikään liito-oravien elinympäristöä ja siksi myös tähän on osoitettava luo-1-merkintä ja -määräys.</p> <p>Storträsketin itärannalla, rantaosayleiskaava-alueella on kuulemma ollut liito-oravia ja siksi on mahdollista, että luo-4 (c)-alueella on liito-oravia tai liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Tämä on selvittävä kaavoitusmenettelyssä.</p> <p>On varmistettava, että eri elinympäristöjen tai elinympäristöksi soveltuvien alueiden välillä on liito-oravien muuttoa ja siirtymistä mahdollistavia ekologisia käytäviä. Käytävät on osoitettava tarkoituksenmukaisella merkinnällä ja määräyksellä kaavaan.</p>	<p>ekologinen toimivuus, maisema-arvot sekä luonnon ja virkistykseen yhteensovittaminen muun maankäytön kanssa.</p> <p>Lausunnossa esitetään lukuisia muutoksia nähtävillä olleeseen kaavaluonnokseen. Jatkotyön yhteydessä arvioidaan, miltä osin esitetyt muutokset ovat tarkoituksenmukaisia, ja miltä osin yksityiskohtaisia merkintöjä olisi parempi esittää esimerkiksi asemakaavoituksen yhteydessä.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö on todennut lausunnossa, että määräykset ovat asianmukaiset ja turvaavat alueen tunnistetut luontoarvot riittävällä tavalla. ELY:n lausunnossa nostetaan kuitenkin esille joitakin puutteita, jotka huomioidaan jatkosuunnittelussa.</p> <p>Selvitysten riittävydestä ja kaavamerkintöjen ohjauksivaikutuksista neuvotellaan kuitenkin myös jatkossa viranomaisten kanssa, ja osallisten huomioidaan viemään kaavan tarkoituksenmukaisella tavalla.</p> <p>Alueelle sijoittuvan hankkeen tekniset tiedot tulevat jatkosuunnittelussa tarkentumaan mm. teollisuusalueen laajuuden, tarvittavien johto- ja putkilinjojen sekä muiden mahdollisia ympäristövaikutuksia aiheuttavien tekijöiden osalta. Kaavaehdotuksen valmistelussa tullaan hyödyntämään hanketoimijan käynnistämän YVA-menetelyn tuloksia.</p> <p>Aurinkovoima-alue (EN-Aur) Osayleiskaavalla pyritään edistämään uusituvan energian käyttöä (aurinkovoima) sekä mahdollistamaan vihreisiin energialähteisiin (vetyyn) perustuvaa teollista toimintaa.</p> <p>Käytössä ollessaan aurinkovoima tuottaa huomattavasti vähemmän päästöjä kaikkiin fossiilisiin energiamuotoihin verrattuna. Paikallisella tasolla hankkeen suurimmat vaikutukset ilmastoon muodostuvat voimalan rakentamisen takia kaadettavasta metsästä. Puhtaasti ilmastovaikutusten näkökulmasta tarkasteltuna hanke on kuitenkin perusteltavissa sillä, että ilmastopäästöjen vähentäminen edellyttää uusiutuvien energiamuotojen lisäämistä, ja suunnittelualue soveltuu sijainniltaan hyvin energiantuotantoon.</p> <p>Asuinalue (AP) Pormestariinittyn alueelle osoitettua asuinalueen rajausta tullaan tarkistamaan jatkosuunnittelun yhteydessä. Alueelle tullaan myös myöhemmässä vaiheessa laatimaan asemakaava, jonka yhteydessä voidaan</p>
---	---

<p>Lähdealueelta, metsäiseltä suolta ja moottoriurheiluradan ympäristöltä johtava puro (alussa kaksi uomaa, jotka myöhemmin yhdistyvät), joka on tullut yhä luonnonmukaiseksi, on luonnollisimmillaan Solvängenin pohjoispuoleisessa vanhassa metsässä laskien Solvängenin kulttuuriympäristön ja lehdon läpi Flybäckeniin, on kaavassa osoitettava vesistön ja suojatun ympäristön merkinnällä ja määräyksellä, ja mahdollisesti myös määräyksellä aikomuksesta ennallistaa puro luonnontilaiseksi puroksi (W/s voisi olla sopiva merkintä). Erityisen erikoista on, että oja lyhyellä osuudella avoimen niityn ja isokokoisten haapojen lehdon rajalla virtaa maan alla.</p> <p>Vanhan metsän pohjoisosassa ja oletettavasti luo-1-alueella sijaitseva lähde on valitettavasti saattanut vaurioidua aikaisempien lähialueella tehtyjen ojitusten yhteydessä. Käsitksemme mukaan lähde on kuitenkin ennallistettavissa ja on osoitettava merkinnällä W/s. Lähde näkyy vanhemmissa peruskartoissa. Vesilain mukaan lähtien tuhoaminen on kielletty.</p> <p>Pieni matka lähteestä itään on metsäinen suo, jossa esiintyy runsaasti metsäkortetta ja saniaista sekä täpläkämekkää. Kyseessä on lähinnä metsäkortekorpi, joka on metsälain suojaama erityisen tärkeä elinympäristö. Alue on osoitettava luo-10-merkinnällä ja vastaavalla määräyksellä kuin muilla metsälakikohteilla. Korvet kuuluvat lisäksi uhanalaisiin luontotyyppeihin ja siksi on ehdottoman tärkeää, että sellaisia ole suunnitellulla T/kem-alueella. Jos on, jokaisen korven ympärille tulee varata riittävän leveä ja luonnontilaisena säilytettävä suojapuusto.</p> <p>Osayleiskaavaluonnoksessa metsälain 10 §:ssa tarkoitettuja tärkeitä elinympäristöjä on suojattu maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M) osoittamalla suunniteltuun aurinkovoimapuistoon eristetty vähäpuustoinen suo merkinnällä luo-6.</p> <p>Käytännössä luo-1–7-merkityt alueet eivät ole kokonaan suojattu, koska ne sijaitsevat M-alueilla. Suoja on pelkätään ohjeellinen, ellei jotakin lajia ole suoraan suojattu lain perusteella. Myöskään Bergmannasbergenin aluetta ei ole suojassa luo-3-alueella, koska alueen läpi on osoitettu ohjeellinen putkilinja. Metsälaki on voimassa osayleiskaava-alueen M-alueilla.</p> <p>Kaavaselostuksessa on otettava kantaa ohjeellisten luomerkintöjen oikeusvaikutuksiin (velvollisuudet ja oikeudet sekä ympäristövaikutukset).</p> <p>Vanhan Närpiöntien itäpuolella oleva luonnonmuistomerkki (pallokuusi) on osoitettava sinisellä neliöllä ja SL-</p>	<p>varmistaa alueen luontoarvojen säilyminen ja alueelle soveltuva rakentamisen määrä.</p> <p>Natura-arvio Kaavan ehdotusvaiheen arvioinnissa hyödynnetään YVA:sta saatavia tuloksia. Myös Natura-tarveharkinta ja mahdollinen Natura-selvitys tehdään ennen kaavan ehdotusvaihetta</p> <p>Vanha Närpiön tie Osayleiskaavaluonnokseen on merkitty Vanhan Närpiöntien linjaus nykytilanteen mukaisesti tien eteläosassa. Maankäytön muuttuessa tielinjausta joudutaan siirtämään kuitenkin uusien korttelialueiden länsireunaan. Tien toteutustapa, mitoitus ja tarkempi sijoitus ratkaistaan asemakaavassa.</p> <p>Raidevaraus Kaavaluonnosvaiheessa esitetty raideyhteys on poistettu kaavaehdotuksesta.</p> <p>Moottoriurheilurata ja ampurata sekä PIMA-alueet Moottori- ja ampumaradalle on osoitettu kaavassa alueet teollisuusalueiden pohjoispuolelle. Alueiden mitoitus ja toimintojen tarkempi sijoitus ratkaistaan asemakaavoituksen yhteydessä, kun koko alueen maankäyttö tarkentuu. Mahdolliset pilaantuneet maa-alueet tullaan selvittämään ja tarvittaessa puhdistamaan nykyisiltä alueilta.</p> <p>FINIBA-alue Suunnittelualue sijoittuu lähes kokonaan valtakunnallisesti tärkeälle linnustoalueelle (FINIBA), joka on suunnitteilla olevaan alueeseen nähden erittäin laaja kokonaisuus. FINIBA-alueen perusteena olevia lajeja ovat mm. metso.</p> <p>Kaavoituksen yhteydessä tehdyillä selvityksillä on ollut mahdollista tarkentaa tietoa paikallisesta linnustosta, ja kaava-alueen luontoselvityksissä on panostettu lintukartoitukseen. Mm. pohjantikalle soveltuvat maastot säilyvät luonnontilaisina. Alueella ei tehty havaintoja kuukkelista, eikä metsosta löytynyt merkkejä.</p> <p>Aluetta koskevat muut selvitykset ja suunnitelmat Lausunnon liitteenä on kattava listaus aluetta koskevista aikaisemmista selvityksistä ja suunnitelmista, jotka merkitään tiedoksi. Osayleiskaavoituksessa tukeudutaan ensisijaisesti ajankohtaisiin sekä alueen suunnittelumittakaavaa tukeviin selvityksiin ja niiden pohjalta tehtäviin arviointeihin. Viranomaisten kanssa käytävän vuoropuhelun, AKL:n mukaisten neuvotteluiden ja lausuntopyyntömenettelyn avulla turvataan selvitysten riittävyys.</p>
--	--

2-merkinnöllä sekä määräyksellä ”Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonmuistomerkki.”

Bergmannasbergenin länsireunalla on Metsäkeskuksen määrittelemä erikoinen puu, jolla on luontoarvoja. Puu on osoitettava sinisellä neliöllä ja SL-3-merkinnöllä sekä määräyksellä ”Tarkoitettu rauhoitettavaksi luonnonsuojelulain tarkoittamana luonnonmuistomerkkinä.”

Luo-4 (a) Solvängenin alueen lehdolla sijaitseva rauhoitettu luonnonmuistomerkki on osoitettava sinisellä neliöllä ja SL-1-merkinnällä sekä määräyksellä ”Luonnonsuojelulain mukainen rauhoitettu luonnonmuistomerkki.”

Muinaismuisto

Muinaismuisto, niin sanottu jätinkirkko, on vähintään 100 vuotta vanha. Yhtä vanhoja ovat niittyjen ympärillä ja jätinkirkon viereisessä lehdossa sijaitsevat massiiviset kiviadat. Näille on osoitettava sininen neliö ja sm-merkintä.

Teollisuus- ja varastoalue T/kem

T/kem -merkinnästä (Teollisuus- ja varastoalue, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen) esitämme seuraavaa. On ollut tietoa teollisuuslaitoksesta, joka valmistaisi vihreätä terästä rautamalmista, energianlähteenä metaani. Kaavaselostuksesta käy ilmi, että T/kem-alueelle sijoitettavat teollisuuslaitokset ovat ns. SEVESO-laitoksia. Väitämme, että vetykaasu- ja metanointilaitokset sekä terästehtaat ovat SEVESO-laitoksia. Mikäli ns. Plug Power Inc.-laitos syystä tai toisesta ei toteudu on mahdollista, että jokin muu SEVESO-laitos perustetaan alueelle.

SNoM:n mielestä T/kem-merkinnästä puuttuu riittävän selvä ja yksiselitteinen sekä kuvaava kaavamääräys kun ottaa huomioon, minkälainen toiminta lopulta voi sijoitua alueelle, toisin sanoen siihen voi tulla mikä tahansa SEVESO-laitos. Lisäksi on otettava huomioon, että lähin vakituinen asutus Tiukan kylässä eteläkaakossa on 400 metrin etäisyydellä. Samalla etäisyydellä on sekä vakituista asutusta että loma-asutusta myös lounaassa ja lännessä. Kristiinankaupungin koko keskusta on noin 2 kilometrin etäisyydellä.

Hyvä kaavamääräys on helposti ymmärrettävä ja se kertoo, mitä oikeuksia ja velvollisuuksia kaavamerkintään liittyy ja mitä määräys kullekin tarkoittaa. Kaavaselostukseen olisi hyvä sisällyttää kuvaus ja viitata kaavaselostuksen tekstiin siitä, mitä SEVESO-laitteiden suunnittelemisen ja niiden mahdollinen sijoittuminen T/kem-alueelle tarkoittaa.

<p>Kaavamerkintöjen ja -määräysten oikeusvaikutukset tulee käydä ilmi kaavaselostuksesta. Esimerkiksi se, että SEVESO-laitokset ovat SEVESO III-direktiivin (2012/18/EU) piirissä ja että siinä määrätään vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta. Mainitun direktiivin 13 artikla käsittelee maankäytön suunnittelua. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on laatinut luettelon mahdollisista onnettomuuksia aiheuttavista kohteista. SEVESO III -direktiivin 13 artiklan mukaan on pidettävä yllä riittävä etäisyys tuotantolaitosten sekä asuinalueiden, yleisessä käytössä olevien rakennusten ja alueiden, virkistysalueiden, sekä mahdollisuuksien mukaan pääliikenneväylien välillä sekä suojella luonnon kannalta erityisen herkkiä tai tärkeitä alueita SEVESO-laitosten läheisyydessä.</p> <p>SEVESO-laitokset ovat laitoksia, joissa käsitellään vaarallisia aineita ja jotka aiheuttavat suuronnettomuusvaaraa. Vakavien onnettomuuksien vaikutukset saattavat ulottua kansallisten rajojen yli. Vakavilla onnettomuuksilla on usein vakavia seurauksia. Tätä todistavat Seveson, Bhopalin, Schweizerhallen, Encheden, Toulousen ja Buncefieldin kaltaiset onnettomuudet. Lisää tietoa löytyy Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2012/18/EU vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivistä 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta (Seveso III -direktiivistä).</p> <p>Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 17 § 3 mom. mukaan kaavaselostusta laadittaessa on lisäksi noudatettava tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2001/42/EY) 5 artiklassa ja liitteessä I säädetyjä ympäristöselostusta koskevia vaatimuksia. 5.1 artiklan mukaan on laadittava ympäristöselostus, jossa osoitetaan, kuvataan ja arvioidaan suunnitelman tai ohjelman toteuttamisen todennäköiset merkittävät ympäristövaikutukset sekä suunnitelman tai ohjelman tavoitteet ja maantieteellinen ulottuvuus huomioon ottaen kohtuulliset vaihtoehdot. Tätä varten on annettava direktiivin liitteessä I tarkoitetut tiedot. Kaavaselostuksessa ei ole 5 artiklan mukaista ympäristöselostusta.</p> <p>T/kem-määräys on kirjoitettava ruotsiksi samoin sanoin kuin suomeksi – nyt puuttuu sana ”farliga ” (vaarallisia). Tällä hetkellä alueella ei ole T/kem-laitosta ja siksi määräykseen ei tarvitse kirjoittaa, että sellaista olisi.</p> <p>On täysin riittämätöntä, että määräyksessä on ainoastaan teksti ”Alueen tarkempi suunnittelu ratkaistaan asemakaavoituksessa”. T/kem-alueen sisään on jo</p>	
--	--

osayleiskaavoituksessa osoitettava esimerkiksi vaadittavia vaara- ja suoja-alueita.

Ohjeellinen putkilinja

SNoM ei missään tapauksessa hyväksy ohjeellisen putkilinjan vetämistä luo-3-alueen (Bergmannasbergenin) läpi, luo-4-alueen ns. jätinkirkon ja lehdon vierestä, luo-6-alueen läpi tai Vanhan Närpiötien varrella. Tämä on esimerkki siitä, että Kristiinankaupungin kaupunki ei tosiasiassa aio vaalia luontoarvoja. Luo-merkintä, joka on maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla (M) ohjeellinen, ei suoja luontoarvoja riittävästi todellisuudessa.

Ohjeellinen raidelinja

Ohjeellinen raidelinja on poistettava, sillä se kulkisi tummaverkkoperhosen suojelualueen läpi (Luo-6). Tumma-verkkoperhonen on rauhoitettu, erittäin uhanalainen laji joka luonnonsuojelulain 75 §:n mukaan vaatii erityistä suojelua. On mahdollista vetää raidelinja etelään päin kohti Kristiinankaupungintietä, mutta ei kuitenkaan Solvängenin itäpuolella olevan kallioalueen muinaismuistojen ylitse. Raidelinjan vaihtoehtoja on selvitettävä. Määräyksessä poistettava, että ohjeellinen raidelinja on sitova. Mitä velvollisuuksia ja oikeuksia tämä merkitsee, mitä vaihtoehtoja on selvitetty?

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet (M)

SNoM ottaa kantaa maa- ja metsätalousvaltaisiin alueisiin (M) seuraavasti: Moottoriurheiluradan itäpuolelta ja ampumaradan länsipuolelta lähtevä metsä- ja kalliomaisema muinaismuistoinen on säilytettävä kallioisena harjuna etelään päin. Muinaismuistot sijaitsevat yli 30 m korkeudella merenpinnasta. Tällä metsäalueella saattaa lisäksi olla metsojen soidinpaikka. Tämän asian selvittäminen kuuluu kaavoitustyöhön. Metsät ovat puoliavoimia ja erittäin hienoja marjojen, sekä puolukan että mustikan poimintaan. Metsäalueen läpi ja kallioiden laella on vaeluspolkua muinaismuistoille (kaupungin on kunnostettava Vanhan Närpiöntien varrella oleva opaste). Tämä metsäalue voitaisiin osoittaa merkinnällä MY, "Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Avohakkuu on kiellettyä. Metsänhoidolliset toimenpiteet on toteutettava niin, että alueen erityisiä ympäristöarvoja ei tuhota."

Aurinkovoima-alue (EN-Aur)

Kaupunginhallituksen kaavoitusjaosto on 23.11.2023 § 51 tehnyt päätöksen suunnittelutarvehakemuksesta aurinkovoimalaa varten osan Kristiinankaupungin lahjoitusmaan RN:o 14:0 alueella Kristiinankaupungissa. Sydbotens natur och Miljö r.f. on valittanut päätöksestä. Valituksessa vaadimme päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä, sillä perusteella, että päätös on syntynyt

väärässä järjestyksessä ja muutenkin on lainvastainen. Valituskirjelmässämme esitämme perusteluita valitukselle, mm. että maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n mukaiset edellytykset eivät täyty.

EN-Aur-alueen kaavamääräys ”Alue on varattu aurinkosähköenergian tuotantoon” viittaa siihen, että joku/jotkut, viranhaltija on etukäteen antanut lupauksen alueen käyttöön. Näin ei voida menetellä kunnallisessa päätöksenteossa. Suhtaudumme erittäin kriittisesti menettelytapaan, joka koskee mainittua aluetta. Kyseisen kaavamääräyksen mukaan päätetään, että rakennuslupaa saa myöntää osayleiskaavan perusteella. Tässä menettelyssä maankäyttö- ja rakennuslain pääperiaatteet eivät toteudu. Sekä arviointia hankkeen toteutuksen vaikutuksista että osallistumista ja vuorovaikutusta on supistettu. Tästä esimerkkinä erityisesti menettely suunnittelutarveratkaisun yhteydessä ja se, että rakennuslupia myönnetään osayleiskaavan perusteella.

Sydbottens Natur och Miljö r.f:n mielestä EN-Aur-merkintä on poistettava kokonaan kaavasta. Aurinkovoimalalle osoitettu alue ei monesta syystä sovellu tähän tarkoitukseen. Väittämää, ettei ole painetta asuinalueiden laajentamiseksi pohjoisen suuntaan ei voida pitää kestäväenä perusteena. Kun lisäksi ottaa huomioon merenpinnan mahdollista nousua asuinalueiden laajentamista pohjoiseen tulisi pitää luonnollisena ratkaisuna. On alueita, joita 40 vuotta sitten tuskin kukaan olisi uskonut soveltuvan rakentamiseen; esimerkiksi itäranta, johon aikaisemmin sijoitettiin romuttamoita, teollisuutta, työpaikkoja ja pienempiä varastoja. Täällä on nykyään loistohuiloita rannalla ja rannan tuntumassa, omakotialueita entisillä metsäalueilla, hienoja paritaloja ja rivitaloja, joista on merinäköala. Pienempien teollisuusalueiden ja omakoti- ja rivitaloalueiden on tultava toimeen keskenään, mikä yksittäisissä tapauksissa on johtanut valituksiin.

Asuinalue (AP)

Myös luonnoksessa osayleiskaavaksi pienempi asuinalue AP on osoitettu Pormestariiniityn alueelle. Mielestämme uutta AP-aluetta ei pidä varata tälle alueelle. Täällä on suojelemisen arvoinen luonnonalue, joka Kanckoksen luontoselvityksessä kutsutaan soistuneeksi tervaleppämetsäksi. Kyseessä on luonnontilainen tervaleppäkorpi.

Tervaleppäsuo ja norot

Kauempana idässä ja Kristiinankaupungintien länsipuolella kasvaa havumetsää, jossa pesii lehtopöllö. Lehtopöllölle on pönttö puussa. Valitettavasti puita on kaatunut myrskyssä ja siksi metsäalue on tällä hetkellä aika harvaksi hakattu. Sekä luonnontilainen tervaleppäsuo että tällä hetkellä harva havumetsä on säilytettävä

luonnontilaisina. Leppäkorven läpi virtaa noro. Norot ovat vesilain mukaan suojeltuja. Noro ympäröivine terva-leppämetsineen ja Kristiinankaupungintien suuntaan kasvava havumetsä on osoitettava luonnonsuojelumääräyksellä. Lisäksi alueen läpi kulkee polku Natura 2000-alueen (Pohjoislahden metsä) luontopolulta Närpiöntielle saakka (yt/s).

Kaupunki on osallistunut polun selkeämmän linjauksen rakentamiseen. Olisi luonnollista sisällyttää tämä metsä- ja korpialue Pohjoislahden metsän Natura 2000-alueeseen. Kyseessä on myös luonnontilainen lähivirkistysalue. Närpiöntien ja Kristiinankaupungintien risteykseen ulottuvat avoimet pellot on säilytettävä avoimina ja osoitettava ma-alueena.

Kristiinankaupungintien ja Närpiöntien (yt/s) risteys

Kristiinankaupungintien ja Närpiöntien (yt/s) risteuksen lounaispuolella oleva haavikko on säilytettävä kolopesiä rakentavien lintujen varjelemiseksi. Haavikko on myös liito-oraville sopiva muuttokäytävä ja elinympäristö.

Natura-arviointi

On laadittava luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukainen Natura-arviointi. Suunnittelualue sijaitsee Pohjoislahden metsän (FI0800154) Natura 2000-alueen läheisyydessä.

Suunnittelualueelle suunnitelluilla toimilla saattaa vähintään olla merkittäviä epäsuoria vaikutuksia Natura 2000-alueen suojeluperusteisiin, riippuen eri luonnonalueisiin kohdistuvista hyödyntämistoiminnoista, räjäytyksistä, louhinnasta ja murskauksesta sekä maan tasauksesta, muuttuneista maapohjan rakenteista, muuttuneesta vesitaloudesta, metsien tuhoamisesta laajalta alueelta sekä eliöiden ekologisten yhteyden katkaisemisesta.

Vanha Närpiön tie

Vanha Närpiön tie ei ole yleinen tie tällä hetkellä. Sitä saavat käyttää ainoastaan ne, jotka tarvitsevat pääsyn tien varrella oleviin kiinteistöihinsä. Osayleiskaavassa Vanhaa Närpiöntietä ei saa muuttaa yhteystieksi merkinnällä yt. Närpiöntiellä on suojelemisen arvoinen tielinjaus ja tien ulkonäköä on säilytettävä. Tien varrella kulkee ahkerassa käytössä oleva hiihtolatu. Tie on myös suosittu pyöräilyreitti. Vanha Närpiöntie on kokonaan suljettava pois T/kem-alueelta.

Moottoriurheilurata ja ampurata sekä PIMA-alueet

SNoM:in mielestä moottoriurheiluradan ja ampumaran sijaintia ei pidä muuttaa. Alueet ovat ympäristöhuollon tietojärjestelmän mukaan ns. PIMA-kohteita, joissa

maa on saastunutta. Kaavaan täytyy lisätä merkintä ja määräys saastuneesta maasta.

Lisäksi maaperä on saastunutta myös vanhan kaatopaikan kohdalla ja alue olisi pitänyt tehdä vaarattomaksi jo aikoja sitten. Alueelle on suunniteltu aurinkovoimalan sähköasema. Saasteiden laatua ja laajuutta täytyy kartoittaa huolellisesti.

Aikaisemmat selvitykset

Aurinkoenergiailaitoksen rakentamisen ja muun suunnittelualueen ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tehdyssä luontoselvityksessä aikaisempia luontoselvityksiä ja luontotietoja ei ole hyödynnetty tämän kaavan lähtöaineistona. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 § 1 mom. mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Konsulttiyhtiö Envibio on pyytänyt tietoja laji.fi:stä. Laji.fi-sivustoon on viety runsaasti satunnaisia lajihavaintoja, riippuen yksityishenkilöiden harrastuksista ja aktiivisuudesta. Luontoselvityksen tekijät eivät todennäköisesti ole käyttäneet Bird Lifen tietoja ("lajitietohavainnot"). Myös tämän tietokannan tiedot riippuvat ihmisten harrastuksista ja aktiivisuudesta havaintojen päivittämisessä. On mainitsemisen arvoista ja huomionarvioista, että nämä kaksi lajirekisteriä eivät kommunikoi keskenään.

Ovatko luontoselvittäjät kääntyneet eri luonnonsuojelutietojen päivittämisestä vastaavien viranomaisten puoleen, esimerkiksi niiden tahojen puoleen, jotka ylläpitävät rekisteriä alueellaan esiintyvistä uhanalaisista lajeista?

FINIBA-alue

Suunnittelualue sijoittuu lähes kokonaan valtakunnallisesti tärkeälle linnustoalueelle (FINIBA), Suupohjan metsät (720069). Alue on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Useat luontoa kuormittavat tuulivoima-alueet ovat jo nakertaneet FINIBA-alueen reunoja: Böle, Pjelax ja Svaskulla. Lisäksi on Åbackin tuulivoimahanke, jota ei ole toteutettu. FINIBA-alue kansallisesti merkittäviä uhanalaisten, silmälläpidettävien ja Suomen kansainväliseen vastuun kuuluvien lintulajien pesimis- ja kokoontumisalue. Alueella esiintyy myös seudullisesti harvinaisia lintulajeja.

Valtakunnalliset strategiat ja lait

Asian jatkokäsittelyssä seuraavat valtakunnalliset strategiat ja lait on otettava huomioon: Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia, joka on jo lainvoimainen,

Biodiversiteettistrategia, joka todennäköisesti saa lainvoiman, uusi luonnonsuojelulainsäädäntö, johon sisältyvät mm. vapaaehtoinen luontoalueiden ekologinen kompensaatio, tuki luonnon- ja kulttuurialueiden palauttamiseen, biologisen monimuotoisuuden turvaaminen, biologisen monimuotoisuuden heikentymisen estäminen sekä ennallistamisasetus, joka on tullut voimaan. Kyse on mm. ekosysteemipalveluiden turvaamisesta, monimuotoisuuden turvaamisen edistämisestä ja luontoalueiden ennallistamisesta.

Kyseiset virkistys- ja luontoalueet ovat tärkeitä keskustan ja lähialueiden asukkaille. Ne ovat kävellen saavutettavissa ja monipuolisesti käytettävissä virkistykseen ja rentoutumiseen, luontohavaintoihin, marjastukseen ja sienestämiseen sekä metsästyksen. Tämä edistää ihmisten fyysistä ja henkistä terveyttä. Tutkimukset osoittavat, että terveysvaikutukset ovat parhaimmillaan luonnonmukaisilla ja biologisesti monimuotoisilla alueilla.

Hiilijalanjälki, hiilinielut ja hiilivarastot, luonnon monimuotoisuus, virkistys ja luontoarvot, maisemakuva ja kaupungin mahdollinen tulevaisuuden tarve asuinalueille sopivasta maapohjasta ovat asioita, jotka nykyään on otettava huomioon kaavoissa. Kyse on siitä, mitä asukkaat arvostavat ja tarvitsevat lähitulevaisuudessa mutta myös myöhemmin.

Luonnollisella tavalla hiilidioksidia sitovaa metsämaata täytyy aina mahdollisimman pitkälle säilyttää metsänä ja hiilinieluna myös tulevaisuuteen. Siksi metsämaata ei voida korvata aurinkopaneeleilla tai muulla teollisuudella. Koska Suomea on viime vuoden aikana arvosteltu runsaista hakkuista, on tähän kiinnitettävä erityistä huomiota.

Lausunnon liitteenä: aikaisemmat selvitykset ja julkaisut, joissa on tietoa suunnittelualueen luonnosta

Aikaisemmat selvitykset ja suunnitelmat

Tietoa suunnittelualueen luonnosta löytyy luontoselvityksistä, Kristiinan aarniometsien selvityksestä sekä arvokkaiden kallioalueiden ja perinnemaisemien kartoituksesta. Vaasan läänihallituksen kannanoton mukaan Solvängenin alue kulttuuriympäristöineen ja aarniometsineen, Bergmannasbergen ja Ilolinnan alue Storträsketin itärannalla ovat erittäin arvokkaita alueita. Luontotietoa on myös kaupungin metsien metsäsuunnitelmien yhteydessä annetuissa lausunnoissa, sekä aikaisempien että viimeisen metsäsuunnitelman osalta. Lausunnot koskevat kaupungin metsäsuunnitelmia eri 10-vuotisjaksoille, ja niiden yhteydessä on vierailtu maastossa ja tehty muistiinpanoja. On esimerkiksi todettu, että Nedsjön alueella on lähteiden verkosto. On todettu, että lähteitä on

<p>Solvängenin pohjoispuolella sijaitsevassa metsässä, moottoriurheiluradan eteläpuolella.</p> <p>Ainakin seuraavissa luontoselvityksissä on tietoja kaupungin omistamista alueista:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lundberg, Carl-Anders 1978 (2 painos): Naturinventering i Kristinestad - Läroplansgruppens i biologi och geografi slutrapport 1982 - Lillandt, Bo-Göran 1988: Inventering av mossarna i Kristinestad. - Sahlberg, Sari 1991: Värdefulla naturobjekt inom Kristinestads skogsområden. - Byholm, Patrik 1994: Gammelskogsinventering i Kristinestad. - Sjöblom, Robin (2020): Uppdatering av vårdbiotoperna i Kristinestad, NTM-centralen i Södra Österbotten. - Skrifvars, Amalia (2020): Inventering av värdefulla skogsnaturområden i Kristinestad. <p>Kaupungin omistamien metsien metsäsuunnitelmat:</p> <p>On olemassa metsäsuunnitelma alueen metsiin liittyen; Kristiinankaupungin metsäsuunnitelma 2019–2028. Lausuntokierroksen jälkeen poistettiin ehdotus uudistamisesta (lue avohakkuusta) neljältä kuviolta ja osittain yhdeltä kuviolta Solvängen-alueelta ja lähimetsästä. Kahden metsäkuvion osalta metsän uudistaminen muutettiin jatkuvaan kasvatukseen ja kahden metsäkuvion osalta pidennettiin metsän kiertoaika. Yhteensä laadittuja metsäsuunnitelmia on ainakin seitsemälle 10 vuoden jaksolle.</p> <p>Alueelle aikaisemmin laadittuun yleiskaavaan liittyy myös aineistoa.</p> <p>Vanhan Närpiöntien tuulivoimapuiston osayleiskaava (DNr TEKN:59/2010/51). Kaupunginvaltuusto 31.10.2011 § 68 PVO-Innopower Oy: hakemus Vanhan Närpiöntien tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatimiseksi. Asian yhteydessä on laadittu luontoselvitys.</p>	
<p>4. Teuvan kunta</p> <p>Teuvan kunnanhallitus pitää hanketta seudullisesti myönteisenä; Teuvalla ei ole hankkeesta huomautettavaa.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Merkitään lausunto tiedoksi.</p>

5. Pohjanmaan liitto

Kaavaselistuksessa on kattavasti viitattu Pohjanmaan maakuntakaavaan 2040 ja Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnokseen. Kun ottaa huomioon, että luonnos Pohjanmaan maakuntakaavaksi 2050 on ollut julkisesti nähtävänä, karttaote siitä (myöhemmin kaavaehdotuksesta) olisi hyvä liittää selostukseen. Koska maakuntakaavaprosessi etenee rinnakkain osayleiskaavan kanssa, olisi tärkeätä kirjata mahdollisia muutoksia maakuntakaavan kaavamerkintöihin ja suunnittelumääräyksiin siltä osin kun ne koskevat osayleiskaavaa.

Kuten kaavaselistuksesta ilmenee, Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 kaavoitettavaa aluetta ei ole osoitettu alueellisesti merkittävänä teollisuusalueena. Kaupungin tavoitteet alueidenkäytölle ovat käyneet ilmi kaavaprosessin aikana ja Pohjanmaan liitto toteaa, että tavoitteet on otettu huomioon luonnoksessa Pohjanmaan maakuntakaavaksi 2050.

Osayleiskaavan luonnoksessa osoitetaan merkintä raide-linjaukselle, jonka sijainti on ohjeellinen, mutta itse yhteys on sitova. Kaava-aineistosta ei käy ilmi, millä tavalla yhteyden toteuttamisen tarvetta ja edellytyksiä on selvitetty. Pohjanmaan liiton mielestä on tärkeätä kehittää toimivia liikenneketjujen ja niiden solmukohtia niin, että maantiiliikenne ja raideliikenne täydentävät toisiaan. Vaikutuksia liikenteeseen on siksi arvioitava kokonaisuutena ottaen huomioon, että kaupungin alueella on useita isoja teollisuushankkeita suunnitteilla.

Osayleiskaavan luonnoksessa osoitetaan myös merkintä putkilinjalle, jonka sijainti on ohjeellinen, mutta itse yhteys on sitova. Kaava-asiakirjoista ei käy ilmi mihin merkintä perustuu.

Osayleiskaavan alueella on seudullisesti merkittävä muuntoasema voimajohtoineen. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Koska on tärkeätä varmistaa, että tarvittaessa on tilaa sähköaseman laajenukselle, osayleiskaavaprosessissa on selvitettävä ja otettava huomioon mahdolliset tarpeet laajentaa muuntoasemaa ja voimajohtoaueita.

Osayleiskaavassa osoitetaan aluevarauksia aurinkovoiman tuotannolle, joka kaava-asiakirjojen mukaan perustuu erilliseen suunnittelutarveratkaisuun. Kaavaselistuksesta tulisi selkeästi käydä ilmi, mitä selvityksiä on aurinkoenergiailaitoksen pohjalla.

Vastine:

Pohjanmaan liiton maakuntavaltuusto hyväksyi Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kokouksessaan 7.4.2025 ja voimaan tullessaan Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on kumonnut Pohjanmaan maakuntakaavan 2040. Tarkistetaan kaavaselistusta ajantasaisen maakuntakaavatilanteen osalta.

Kristiinankaupungintien ja Karhusaarentien yhteyteen on osoitettu EV-alue, jolle voidaan sijoittaa alueen tarvitsemia infrastruktuurilinjoja. Osayleiskaavassa on lisäksi osoitettu ohjeellisella merkinnällä vesiputken linjaus. Vesiputken tarkoituksena on johtaa merivettä vetylaitoksen prosessi- ja jäähdytysvedeksi sekä palauttaa käsitelty jäähdytys- ja rejektivesi takaisin mereen. Putkilinja sijoittuu Karhusaaren reunaa pitkin sataman suuntaan pääosin maan alle.

Vedyn liityntäputken tarkoituksena on siirtää laitoksessa tuotettu vihreä vety Gasgrid Finlandin suunnittelemaan valtakunnalliseen vedyn siirtoverkkoon. Putki sijoittuu alustavasti Kristiinankaupungintien suuntaisesti Karhusaaren alueelta itään Grannasbackeniin. Liityntäputki mahdollistaa vedyn siirtämisen putkiverkostossa ilman merkittäviä maantiekuljetuksia. Putkien tarkempi sijoittuminen ja tilavaraukset ratkaistaan alueelle laadittavassa asemakaavassa tarkempien suunnitelmien perusteella.

Teollisuusalueen suunnitelmat ovat tarkentuneet, eikä teollisuusraiteelle ole enää tarvetta. Tämän vuoksi luonnosvaiheessa esitetty ohjeellinen teollisuusraiteen linjaus on poistettu kaavasta. Liikenteellistä arviointia on täydennetty kaavaselistuksessa, ja arvioinnissa on tarkasteltu liikenteen suuntautumista, liittymäalueiden kuormitusta sekä mahdollisia parantamistoimenpiteitä.

Sähköaseman laajentamisesta on neuvoteltu Fingridin kanssa. Osayleiskaavaprosessissa huomioidaan mahdolliset tarpeet laajentaa muuntoasemaa ja voimajohtoaueita.

Täydennetään kaavaselistusta, ja tuodaan esille suunnitelluista laitoksista aiheutuvat mahdolliset turvallisuusriskit, kuten kemikaalionnettomuuksien vaara tai tulipalot.

Aurinkoenergiatuotantoa varten osoitetulla alueella on käynnistetty asemakaavoitus, ja alueelle on laadittu kaavoitusta tukevat selvitykset. Osayleiskaavassa aurinkoenergia-alue on osoitettu asemakaavan mukaisessa

<p>Kaavan vaikutusten arvioinnissa olisi tärkeää kuvata suunnitelluista laitoksista aiheutuvat mahdolliset turvallisuusriskit, kuten kemikaalionnettomuuksien vaara tai tulipalot.</p> <p>Pohjanmaan liitto näkee positiivisena asiana, että hulevesien hallinta on sisällytetty yleisiin määräyksiin, mutta toteaa, että kaava-asiakirjoista ei käy ilmi, millä tavalla hulevesien hallintaa on selvitetty. Ilmastomuutoksen tuomien haasteiden takia olisi myös tärkeää kertoa koskeeko osayleiskaava tulvaherkkiä alueita.</p> <p>Kaavan myötä suhteellisen laajat alueet voivat tulla riistetyksi. Koska kaikesta rakentamisesta syntyy ylijäämämassoja, on syytä osoittaa niille omia alueita. Vaihtoehtoisesti kaavaselostuksessa voidaan kertoa mihin ylijäämämassat kuljetetaan, jos niille ei ole paikkaa kaava-alueella.</p> <p>Kaavaselostuksen luvussa 2.1 (Suunnittelutilanne ja kaavatyötä ohjaavat suunnitelmat) viitataan Pohjanmaan ilmastostrategiaan 2040. Tämän on korvannut Pohjanmaan maakuntastrategia, jonka maakuntavaltuusto on hyväksynyt 23.5.2022. Maakuntastrategia koostuu maakuntasuunnitelmasta ja maakuntaohjelmasta.</p>	<p>laajuudessa. Asemakaava on edennyt ehdotusvaiheeseen.</p> <p>Hulevesien hallintaa ja siihen liittyviä riskejä on käsitelty yleisellä tasolla kaavan vaikutusten arvioinnissa. Osayleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen, eikä siinä ratkaista hulevesien hallinnan yksityiskohtaisia toteutusratkaisuja. Alueella on käynnistetty asemakaavoitus, jonka yhteydessä tarkastellaan tarkemmin hulevesien käsittelyyn, johtamiseen ja viivytykseen tarvittavat aluevaraukset sekä määritellään yksityiskohtaiset hulevesien hallinnan periaatteet. Samassa yhteydessä arvioidaan myös mahdolliset tulvariskit ja ilmastonmuutokseen liittyvät vaikutukset.</p> <p>Ympäristöhallinnon tulvakarttapalvelun perusteella valtaosa suunnittelualueesta ei sijoitu tunnistetulle tulvariskialueelle. Suunnittelualueen eteläosaan, Pohjoislahden ympäristöön sekä Kristiinankaupungintien itäpuolelle sijoittuu paikoin tulvariskialueita. Näille alueille ei kuitenkaan ole osoitettu osayleiskaavassa uutta rakentamista tai muuta tulville herkkää maankäyttöä. Tulvariskit ja hulevesien hallinta otetaan lisäksi huomioon alueen jatko-suunnittelussa ja asemakaavoituksen yhteydessä.</p> <p>Asemakaavoituksen yhteydessä laaditaan massatasapainotarkastelu, jossa arvioidaan alueelta syntyvien ylijäämämassojen määrä sekä mahdollinen täyttötarve. Suunnittelun lähtökohtana on, että alueella syntyvät maamassat voidaan mahdollisimman laajasti hyödyntää alueen tasauksissa ja rakentamisessa siten, että saavutetaan mahdollisimman hyvä massatasapaino.</p> <p>Tavoitteena on määritellä alueelle sellaiset korkotasot ja rakentamisen periaatteet, jotka minimoivat merkittävien maa-ainesten kuljetustarpeiden sekä maamassojen alueen ulkopuolelle sijoittamisen tarpeen. Samalla pyritään vähentämään rakentamisen ympäristövaikutuksia, liikennettä ja kustannuksia.</p> <p>Massatasapainotarkastelun perusteella asemakaavavaiheessa määritellään tarkemmin alueelle soveltuvat korkotasot, rakentamisen laajuus sekä mahdolliset aluekohtaiset tasaus- ja täyttöratkaisut.</p> <p>Käydään selostuksessa läpi ylijäämämassojen käsittely / kuljetus.</p> <p>Korvataan kaavaselostuksen luvussa 2.1 Pohjanmaan ilmastostrategia 2040 Pohjanmaan maakuntastrategialla, jonka maakuntavaltuusto on hyväksynyt 23.5.2022.</p>
---	---

<p>6. Logistiikkarykmentti</p> <p>Koska yleiskaavalla mahdollistetaan alueen käyttöä energiantuotantoon ja teollisuustoimintoihin, Puolustusvoimat esittää toimintaedellytystensä turvaamiseksi, että kaavaan lisätään seuraava tuulivoimaa koskeva yleismääräys: Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Puolustusvoimien Pääesikunnalta. Puolustusvoimilla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnokseen.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Alueelle ei olla sijoittamassa tuulivoimaloita. Alueiden käyttötarkoitus tarkentuu ehdotusvaiheessa. Tarkistetaan kaavan yleismääräyksiä logistiikkarykmentin lausunnon pohjalta.</p>
<p>7. Luonnonvarakeskus</p> <p>Aurinkovoimala- ja teollisuusrakentamisen myötä seuraavien vaikutusten arvioidaan liittyvän puuston ja kasvilisyyden poistoon. Nisäkkäille arvioidaan kohdistuvan muutoksina metsäalan pieneneminen, maastonmuokaus ja tuleva rakentaminen. Luke näkee, että vaikutustapoihin on syytä elinympäristön pirstoutumisen lisäksi lisätä myös liikkumisen estyminen aitausten myötä (aurinkovoimalat tullaan aitaamaan 2,0 m korkeilla suoja-aidoilla). Aurinkovoimaloiden vaikutuksia eläimistöön ei vielä tunneta hyvin, mutta voimaloilla saattaa olla joillekin lajeille muitakin vaikutuksia kuin elinympäristön menetys tai heikentyminen.</p> <p>Aurinkovoimala-alueen keskelle sijoittuu metsälakikohde (vähäpuustoinen suo). Osayleiskaava-alue sijoittuu suupohjan metsien FINIBA-alueeseen, jossa valintaperusteina olevia lajeja ovat mm. metso. Luontoselvityksessä ei tehty havaintoja metsästä. Lintulaskennat tehtiin kolmena aamuna 24.5., 14.6. ja 21.6.23. Tarkempaa menetelmäkuvausta ei selostuksessa kerrota. Kaava alueelle ei ole tehty metsäkanalintujen soidinpaikkaselvityksiä.</p> <p>Luke huomauttaa, että kanalinuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.</p> <p>Kaavaselostuksessa olisi syytä tuoda esille, että hankealueelta ja/tai sen läheisyydestä tehdään havaintoja sudesta ja ilveksestä (luonnonvaratieto.luke.fi). Lisäksi viimeisimmän suden kanta-arvion mukaan kaava-alue sijoittuu ja rajautuu osin Kaskisen susireviirille (status: perhelauma 65 % TN).</p>	<p>Vastine:</p> <p>Kaavaselostusta täydennetään eläimistöön ja ekologisiin yhteyksiin kohdistuvien vaikutusten osalta huomioiden myös elinympäristöjen pirstoutuminen sekä mahdolliset liikkumisestevaikutukset, joita alueiden aitaaminen voi aiheuttaa. Vaikutusten arvioinnissa tunnistetaan, että aurinkovoimaloiden eläimistövaikutuksiin liittyy vielä epävarmuustekijöitä ja vaikutukset voivat vaihdella lajikohtaisesti.</p> <p>Jatkosuunnittelussa huomioidaan alueen luontoarvot, ekologiset yhteydet sekä metsälakikohteet. Osayleiskaavan yleispiirteisyydestä johtuen alueiden tarkempi toteutus, rakentamisen laajuus, suojavyöhykkeet ja mahdolliset aidattavat alueet tarkentuvat asemakaavoituksen ja yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.</p> <p>Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan myös alueen sijoittuminen FINIBA-alueelle sekä suurpetohavainnot ja alueen merkitys lajien liikkumiselle. Natura 2000 -alueisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan erillisessä Natura-tarveharkinnassa.</p>

<p>Kaava-alue rajautuu Natura 2000 verkoston Pohjoislahden metsään ja alueen läheisyyteen sijoittuu Tegelbruksbackenin ja Kristiinankaupungin saariston Natura-alueet. Näiden osalta laaditaan erillinen Natura-tarveharkinta.</p>	
<p>8. Fingrid</p> <p>Toivomme, että otatte huomioon Fingridin ohjeet ja periaatteet osayleiskaavan kokonaisuudessa.</p> <p>Osayleiskaavaluonnoksen kaavakarttaan on merkitty ”putkilinja” sähköaseman viereen. Merkinnän sisältö ei avaudu kaavamateriaalista. Riippuen putken tarkoituksesta putken sijoittaminen sähköaseman läheisyyteen vaatii tarkempaa teknistä tarkastelua.</p> <p>Fingrid on keskustellut Plug Powerin kanssa uudesta 400 kV voimajohtoyhteydestä, joka on edellytyksenä Plug Powerin tarpeisiin kaavoitettavan tuotantoalueen toteutukselle.</p> <p>Tämä kyseinen voimajohtoyhteys pitäisi näkyä osayleiskaavakartassa, sillä se rajoittaa muuta maankäyttöä sekä rinnastuu rakenteena putkiin ja raidelinjaan, jotka ovat kaavamerkintöinä. Pohdimme, että onko osayleiskaavan maankäytön suunnittelussa tehty tilavarausta uudelle johtokäytävälle. Aurinkovoima-alueet (En-aur) ovat tiivistä sähköaseman ympärillä osayleiskaavaluonnoksessa ja saattavat estää 400 kV voimajohdon toteutuksen.</p> <p>Fingrid vastaa Kristiinankaupungin kaupungin tavoitteisiin kehittämällä alueen sähköverkkoa siten, että mahdollistetaan suuria teollisia hankkeita. Fingridillä on myös omia tarpeita kehittää ja laajentaa nykyistä Kristinestadin sähköasema-alueetta. Tavoitteena on löytää yhteiset ratkaisut, jotka mahdollistavat hankkeiden sujuvan toteutuksen. Osayleiskaavan pitää tukea tätä ja varmistaa toteutuskelpoisuus. Tässä vaiheessa on kriittisen tärkeää, että uuden toiminnan suunnittelu lähellä sähköasemaa ja voimajohtoja sekä muu tekninen yhteensovitus tehdään ennakkoiden yhteistyössä Fingridin kanssa. Pyydämme hankkeesta vastaavaa olemaan yhteyksissä Fingridiin.</p> <p>Sähköaseman tai voimajohtojen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Risteämä voi olla esimerkiksi tie, katu, maanmuokkaustoimenpide, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohdon läheisyyteen. Risteämälausunto tulee pyytää, vaikka suunnitelma olisi osoitettu kaavassa. Risteämälausunnossa esitetään annettua kaavalausuntoa yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdon kannalta otettava huomioon.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Osayleiskaavassa alueen sisäiset putkilinjat on osoitettu ohjeellisina merkintöinä, sillä kaavaluonnosvaiheessa alueelle sijoittuvien toimintojen tarkemmat tekniset vaatimukset, toteutustavat ja tilantarpeet eivät olleet vielä kaikilta osin tiedossa. Hankesuunnittelun edetessä myös putkivarausten sijainti ja tilantarve tarkentuvat osayleiskaavatyön yhteydessä. Alueelle laaditaan lisäksi asema-kaava, jossa teknisen huollon verkostot, johtokäytävät ja tarvittavat tilavaraukset määritellään yksityiskohtaisemmin.</p> <p>Osayleiskaavassa Karhusaarentien ja Kristiinankaupungintien varteen on osoitettu EV-alue, jota voidaan hyödyntää teknisten verkostojen, kuten putki- ja sähkölinjojen, sijoittamiseen. Linjojen tarkempi sijainti ja toteutustapa ratkaistaan asemakaavoituksen sekä teknisen jatko-suunnittelun yhteydessä. Karhusaaren sataman yhdyskäytävän asemakaavassa (Ramboll 2025) tarkastellaan lisäksi Karhusaarentien varteen sijoittuvia johtolinjoja ja niiden tilavarauksia yksityiskohtaisemmin.</p> <p>Teollisuusalueeseen liittyvän vesiputken tarkoituksena on johtaa merivettä vetylaitoksen prosessi- ja jäähdytysvedeksi sekä palauttaa käsitelty jäähdytys- ja rejektivesi takaisin mereen. Putkilinja sijoittuu pääosin maan alle Karhusaaren alueen reunaa pitkin sataman suuntaan. Kyseessä on tekninen infrastruktuuriyhteys, joka ei aiheuta merkittävää jatkuvaa liikennettä laitoksen toiminnan aikana, vaan liikennevaikutukset liittyvät pääasiassa rakentamisaikavaiheeseen.</p> <p>Vedyn liityntäputken tarkoituksena on siirtää laitoksessa tuotettu vihreä vety Gasgrid Finlandin suunnittelemaan valtakunnalliseen vedyn siirtoverkkoon. Putkilinja sijoittuu alustavasti Kristiinankaupungintien suuntaisesti Karhusaaren alueelta itään Grannasbackenin suuntaan. Liityntäputki mahdollistaa vedyn siirtämisen putkiverkostossa ilman merkittäviä maantiekuljetuksia, mikä vähentää raskaan liikenteen tarvetta sekä kuljetuksiin liittyviä ympäristövaikutuksia.</p> <p>Uuden toiminnan suunnittelu lähellä sähköasemaa ja voimajohtoja sekä muu tekninen yhteensovitus tehdään ennakkoiden yhteistyössä Fingridin kanssa.</p>

<p>9. Pohjanmaan museo</p> <p><u>Arkeologinen kulttuuriperintö</u> Arkeologisen kulttuuriperinnon suojelun osalta ei ole erityistä huomautettavaa, mutta museo pyytää muuttamaan kaavamääräyksen alla olevaan muotoon.</p> <p>MUINAISMUISTO <i>Muinaismuistolain (295/63) tarkoittama ja rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, jonka kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Jäännöstä muuttavista suunnitelmista on neuvoteltava hyvissä ajoin etukäteen museoviranomaisen kanssa. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon kiinteistä muinaisjäännöksistä.</i></p> <p><u>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</u> Kaava-alueelta on laadittu kulttuuriympäristöselvitys. Selvityksessä todetaan, että alueella on muutamia rakennuksia, 14 omakotitaloa pihapiireineen, ravirata, moottoriurheilurata ja ampumarata. Alueen eteläkärjen halki kulkee useita rinnakkaita voimalinjoja, joiden yhteydessä sijaitsee sähköasema. Selvityksessä tunnistetaan pari rakennettua kulttuuriympäristökokonaisuutta. Toinen on Carlsrontiella Storträsketin länsipuolella sijaitseva vanhempi rakennettu kulttuuriympäristö, johon kuuluu muun muassa maalaistaloja, asuinrakennuksia, talousrakennuksia ja kiviaitoja. Kaava-alueen eteläosassa on omakotitalojen keskittymä. Talot ja niiden piharakennukset on rakennettu pääasiassa 1950–1970.</p> <p>Kaavaluonnoksessa ainoastaan osoitteessa Carlsrontie 268 kaava-alueen luoteiskulmassa sijaitsevaa rakennuskokonaisuutta on pidetty niin kulttuurihistoriallisesti arvokkaana, että sille on osoitettu aluemerkinä <i>Kaupunkitai kyläkuvallisesti arvokas alue</i>. Asuinrakennus on kaavaluonnoksessa osoitettu suojelumerkinnällä <i>sr Suojeltava rakennus</i> tarkoituksenmukaisella määräyksellä. Inventointiaineistosta ei käy ilmi, miksi osoitteessa Carlsrontie 80 sijaitsevilla rakennuksilla ei ajatella olevan suojeluarvoja. Inventointi ei myöskään ehdota minkäänlaista aluesuojaa kaava-alueen eteläkärjessä sijaitsevalle AO-alueelle.</p> <p>Inventoitujen kokonaisuuksien kulttuurihistoriallinen arviointi on ilmeisesti tehty inventoijan toimesta yksin: museo toteaa, että inventoinnin tietojen perusteella on vaikeata päättää, ovatko johtopäätökset oikeat. Vaikka kohteiden määrä on pieni, inventoidun aineiston objektiivinen arviointi on tärkeä.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Museon lausunnossa esitetyt huomiot on otettu huomioon kaavatyössä. Muinaismuistoa koskevaa määräystä on tarkistettu museon lausunnon perusteella.</p> <p>Kaavan laadinnan yhteydessä on laadittu rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, jossa alueen rakennettu kulttuuriympäristö, historialliset kerrostumat sekä maisemalliset ominaispiirteet on tunnistettu osayleiskaavan edellyttämällä tarkkuustasolla. Selvityksen tavoitteena on ollut muodostaa ajantasainen kokonaiskuva alueen rakennuskulttuurista ja historiallisista ominaispiirteistä sekä tunnistaa yleiskaavatasolla huomioitavat kohteet ja aluekokonaisuudet.</p> <p>Selvityksessä todetaan, että rakennukset on inventoitu yleiskaavatasoisesti ulkoapäin ja että tarkempi kulttuuriympäristön selvittäminen kuuluu asemakaavoituksen yhteyteen. Selvitys perustuu Museoviraston arvotusperusteisiin, DIVE-menetelmään sekä kulttuuriympäristövaikutusten arviointia koskeviin valtakunnallisiin ohjeisiin. Kaavassa on lisäksi annettu määräyksiä, joilla varmistetaan, että rakennetun kulttuuriympäristön arvot ja mahdolliset tarkentuvat suojelutarpeet huomioidaan asemakaavoituksen yhteydessä.</p> <p>Carlsrontie 268:n rakennuskokonaisuuden osalta selvityksessä on todettu, että kohde kuuluu Storträsketin länsirannan historialliseen kulttuurimaisemaan, jossa on säilynyt 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun rakennuskantaa, avointa viljelymaisemaa sekä vanhaan tielinjaukseen liittyviä maisema-arvoja. Selvityksessä rakennuksen päärakennus on luokiteltu arvoluokkaan I ja aluekokonaisuus arvoluokkaan II. Selvityksen mukaan päärakennus on säilyttänyt ulkoisesti alkuperäiset piirteensä ja edustaa rakennusperinteisesti arvokasta ympäristöä, minkä vuoksi kohde on osoitettu osayleiskaavassa suojelumerkinnällä <i>sr</i> sekä alue kaupunkitai kyläkuvallisesti arvokkaana alueena. Kaavamääräyksillä turvataan kohteen arvojen säilyminen jatkosuunnittelussa.</p> <p>Lausunnossa esiin nostettu Carlsrontie 80 on myös tunnistettu ja arvioitu selvityksessä omana kohteenaan. Selvityksen mukaan kyseessä on 1900-luvun alkupuolen maatalousympäristö, jossa pihapiirin luonne on edelleen tunnistettavissa, vaikka rakennuksiin on tehty muutoksia ja osa rakennuskannasta on muuttunut vuosikymmenten aikana. Kohteen arvoluokaksi on määritelty III, ja selvityksen mukaan kohde kestää muutoksia eikä edellytä yleiskaavatasoista suojelumerkintää. Näin ollen kohdetta ei</p>
---	---

<p>Storträsket-järven länsirannalla sijaitsee 1800-luvun lopulla rakennettu Villa Carlsro. Huvilan ympäristö on luokiteltu valtakunnallisesti merkittävästi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi ja se myös suojattu lain rakennusperinnön suojelemisesta nojalla. Vaikka Villa Carlsro ei sijaitse kaava-alueen rajojen sisällä, on kaavan vaikutuksia kulttuuriympäristöön ja -maisemaan arvioitaessa kiinnitettävä huomiota siihen, kuinka kaava vaikuttaa valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön. Aurinkovoimaa varten suunniteltu alue EN-aur sijaitsee ainoastaan muutaman sadan metrin päässä Carlsron huvilasta.</p> <p>Maakuntatasolla kulttuurihistoriallisesti tärkeä Carlsrontien tielinjaus kaava-alueen läpi on kaavaluonnoksessa osoitettu merkinnällä yt/s. Sen lisäksi on selvitettävä, mitä vaikutuksia kaavalla on tielinjauksen varrella olevaan maisemaan ja ympäristöön. Carlsrontien länsipuolella oleva laaja EN-aur-alue muuttaa merkittävästi tien maisemaa, siksi museo esittää suojaviheralueen osoittamista aurinkovoima-alueen itäistä rajaa pitkin kulttuurihistoriallisesti arvokkaan tielinjauksen puolelle.</p>	<p>ole katsottu tarpeelliseksi osoittaa suojelukohtena osayleiskaavassa.</p> <p>Selvityksessä on lisäksi todettu, että III-luokan kohteet kuvaavat alueen historiaa ja ominaispiirteitä, mutta eivät lähtökohtaisesti edellytä huomioimista yleiskaavassa. Tämä koskee myös lausunnossa mainittua AO-alueita kaava-alueen eteläosassa. Selvityksen perusteella alueella ei ole tunnistettu sellaisia rakennetun kulttuuriympäristön arvoja, jotka edellyttäisivät yleiskaavatasoista aluesuojelua.</p> <p>Lausunnossa viitataan myös inventoinnin arviointimenetelmään. Kaavaselvityksen liitteenä oleva selvitys on laadittu rakennustutkijan toimesta käyttäen valtakunnallisesti käytössä olevia kulttuuriympäristöinventointien menetelmiä ja arvotusperusteita. Selvityksessä on tunnistettu alueen historialliset, rakennushistorialliset ja maisemalliset arvot yleiskaavan tarkoituksen ja tarkkuustason mukaisesti.</p> <p>Villa Carlsron valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sekä Carlsrontien historiallinen tielinjaus on tunnistettu selvityksessä ja huomioitu kaavaratkaisussa. Selvityksessä todetaan, että Carlsrontien ja Storträsketin länsirannan ympäristö muodostaa maisemallisesti yhtenäisen kokonaisuuden, jota tulee tarkastella kokonaisuutena. Lisäksi maakuntakaavan kulttuurihistoriallisesti merkittävä tielinjaus on osoitettu osayleiskaavassa merkinnällä yt/s. Selvityksessä on tunnistettu tielinjauksen sekä avoimen viljelymaiseman maisemalliset arvot.</p> <p>Aurinkovoima-alueiden vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön arvioidaan edelleen jatkosuunnittelussa. Osayleiskaava on kuitenkin yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jossa aurinkovoima-alueiden tarkempi toteutus, rajaukset, näkymävaikutukset ja mahdolliset suojaavat viherrakenteet ratkaistaan yksityiskohdaisemman suunnittelun yhteydessä. Kaavan jatkosuunnittelussa voidaan tarkastella myös mahdollisia maisemavaikutuksia lieventäviä ratkaisuja Carlsrontien suuntaan.</p>
<p>10. Tekninen lautakunta</p> <p>Tekninen lautakunta päätti, että KRS-Vesi antaa seuraavan lausunnon Kristiinankaupungintien pohjoispuolisen alueen osayleiskaavaluonnoksesta: KRS-Vesi on tilannut vesi- ja jätevesihuoltoa koskevan selvityksen kyseiselle alueelle. Selvityksen pitäisi valmistua ensi vuoden alussa. Tällä hetkellä KRS-Vedellä ei ole tietoa siitä, millaisia</p>	<p>Vastine:</p> <p>Merkitään asia tiedoksi.</p>

<p>vesimääriä alueella tarvittaisiin. KRS-Vesi odottaa saavansa lisätietoa asiasta heti, kun siitä tiedetään enemmän.</p>	
<p>11. Pohjanmaan pelastuslaitos</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osayleiskaavan sisältö T/kem-alueineen, joka sallii vihreän vetykaasun valmistuksen vaikuttaa Pohjanmaan pelastuslaitoksen nykyiseen valmiuteen. Osayleiskaavan luonnosvaiheessa T/kem-alueen toiminnan laajuus ei ole vielä tiedossa. Jotta voidaan taata riittävä valmius alueella, on pelastuslaitoksen mielestä mahdollisimman aikaisin kaavaprosessissa tai sitä seuraavassa asemakaavaprosessissa syytä selvittää mahdollisen tehdaspalokunnan tarvetta. ▪ Kaavaselostuksessa mainittuun vihreän vetykaasun tuotantoon liittyy onnettomuuksien ja suuronnettomuuksien vaara. Tuotantoprosessiin, vaarallisiin kemikaaleihin, liikennemääriin, vaarallisten kemikaalien kuljetuksiin sekä rakennusten onnettomuusriskeihin liittyvät vaarat on tunnistettava ja ehkäistävä toiminnanharjoittajan toimesta. Riskien tunnistaminen on tehtävä laaja-alaisella asiantuntemuksella sekä riittävässä yhteistyössä alueellisen pelastuslaitoksen kanssa. ▪ Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on valvontaviranomainen vaarallisten kemikaalien laajamittaisessa teollisessa käsittelyssä ja varastoinnissa. Ennen toiminnan aloittamista toiminnanharjoittajan on haettava kemikaalien käsittelyä ja varastointia koskeva lupa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes). Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ei ole mukana osallisten luettelossa kaavan luonnosvaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on lisättävä yhtenä osallisena asiassa ja virastolta on myös pyydetävä lausunto kyseisestä osayleiskaavasta. ▪ Osayleiskaavaprosessissa on edelleen epäselvää, kuinka laajaa kemikaalien käsittelyä on suunnitteilla T/kem-alueelle. Pelastuslaitoksen tulkinnan mukaan kaavaselostuksessa mainittu T/kem-alueella tapahtuva toiminta saattaa edellyttää pelastuslain 379/2011 48 §:ssä mainitun turvallisuus selvityksen sekä pelastuslaitoksen laatiman ulkoisen pelastussuunnitelman. Ulkoinen pelastussuunnitelma laaditaan yleensä kohteelle, joka ylittää 	<p>Vastine:</p> <p>Lisätään turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) osallisten luetteloon.</p> <p>Lausunnossa esitetyt turvallisuuteen, kemikaalien käsittelyyn, pelastustoimintaan ja liikenteeseen liittyvät näkökohdat ovat keskeisiä jatkosuunnittelun kannalta ja ne huomioidaan kaavaprosessin edetessä sekä erityisesti asemakaavoituksen ja hankesuunnittelun yhteydessä.</p> <p>Osayleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen ja sen tarkoituksena on mahdollistaa alueen kehittäminen energiahuollon ja teollisuuden tarpeisiin sekä varautua vihreän siirtymän hankkeisiin, kuten vedyn tuotantoon liittyvään toimintaan. Tässä vaiheessa alueelle mahdollisesti sijoittuvien laitosten tarkka laajuus, tekninen toteutus, kemikaalimäärät, tuotantoprosessit tai turvallisuusratkaisut eivät ole vielä tiedossa. Tämän vuoksi yksityiskohtaiset turvallisuusratkaisut, kuten mahdollinen tehdaspalokunnan tarve, turvallisuus selvitykset, ulkoiset pelastussuunnitelmat tai kemikaalien tarkat suojaetäisyydet, ratkaistaan jatkosuunnittelun, asemakaavoituksen sekä erillisten lupa- ja turvallisuusmenettelyjen yhteydessä yhteistyössä pelastusviranomaisen ja Tukesin kanssa.</p> <p>Kaavaselostuksessa todetaan, että mahdollinen alueelle sijoittuva toiminta voi edellyttää erillisiä ympäristö-, turvallisuus- ja kemikaalilainsäädännön mukaisia lupamenettelyjä sekä vaikutusten arviointeja. T/kem-alueen toteuttaminen edellyttää jatkossa tarkempaa hankesuunnittelua, jossa arvioidaan toiminnan turvallisuusvaikutukset, kemikaalien käsittely ja varastointi, onnettomuusriskit sekä pelastustoiminnan edellytykset. Mahdolliset turvallisuus selvitykset, ulkoiset pelastussuunnitelmat ja muut pelastuslain tai kemikaaliturvallisuuslainsäädännön mukaiset menettelyt ratkaistaan hankekohtaisesti toiminnan laajuuden tarkentuessa.</p> <p>Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) lisätään osayleiskaavan osallisiin, ja viranomaiselta pyydetään lausunto kaavaehdotusvaiheessa. Kaavatyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä eri viranomaisten kanssa, jotta alueidenkäytön suunnittelussa voidaan huomioida riittävällä tavalla kemikaaliturvallisuus, pelastustoiminnan edellytykset sekä ympäristöön kohdistuvien riskien hallinta.</p>

<p>turvallisuusselvityksen rajan laajamittaisessa vaarallisten kemikaalien käsittelyssä ja varastoinnissa. Ulkoisessa pelastussuunnitelmassa määritellään toimenpiteet, joilla onnettomuudet ja niistä aiheutuvat seuraukset voidaan rajata mahdollisimman tehokkaasti. T/kem-alueen kemikaalien määrät on selvitettävä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa kaavaprosessia.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osayleiskaavan luonnoksesta ei käy ilmi, miten saastunutta sammutusvettä on tarkoitettu käsitellä T/kem-alueella. Sammuttaessa tulipaloja vedellä tai muulla sammutteella sammutusvedeen saattaa kulkeutua korkeita pituuksia erilaisia yhdisteitä ja kemikaaleja. Kemikaalikohteen tulipalossa on mitä suurimmassa määrin syytä huolehtia siitä, että sammutusvesi ei aiheuta terveys- ja/tai ympäristöhaittaa. Saastuneen sammutusveden hallinta on kokonaisuudessaan suunniteltava niin, että sammutusvettä ei pääse vuotamaan vapaasti luontoon tai hallitsemattomasti kunnalliseen hulevesiverkostoon. Velvollisuus suunnitella saastuneen sammutusveden hallinta on määrättävä esimerkiksi yleisessä kaavamääräyksessä. ▪ Osayleiskaavan kaavaselostuksessa mainitaan liikennemääriä. Teollisuuden laajentuminen lisää yleensä liikennettä ja pelastuslaitoksen mielestä liikennemäärien vaikutukset turvallisuuteen on otettava riittävästi huomioon kaavoituksessa. Pelastuslaitos korostaa vaarallisten kemikaalien kuljetusten perusteellisten selvitysten tärkeyttä. Pelastuslaitoksen tulkinnan mukaan suunnitellut vaarallisten kemikaalien kuljetukset tulevat lisääntymään suunnitellun T/kem-alueen johdosta. Vaarallisten kemikaalien tiellä tapahtuvien kuljetusten vaikutuksia on selvitettävä jo osayleiskaavassa riittävän turvallisten reittien varmistamiseksi ennen asemakaavoituksen aloittamista. ▪ Kaavassa on osoitettu uuden rautatien ohjeellinen linjaus. Ohjeellinen rautatie on suunniteltu Kristiinankaupungin keskustan suuntaan. Koska osayleiskaavaluonnoksen rautatie toteutessaan saattaa kuljettaa vaarallisia kemikaaleja T/kem-alueelta/alueelle, pelastuslaitos arvioi keskustaan suuntautuvan raidelinjan muodostavan vaarallisista aineista aiheutuvan suuronnettomuusvaaran. Tulevan rautatien ohjeellista linjausta on tutkittava edelleen asiantuntijoiden 	<p>Sammutusvesien hallinta on tunnistettu tärkeäksi osaksi alueen turvallisuus- ja ympäristösuunnittelua. Osayleiskaavatasolla esitetään yleiset periaatteet alueen hulevesien hallinnasta, kun taas yksityiskohtaiset ratkaisut määritellään asemakaavoituksen ja hankesuunnittelun yhteydessä. Tällöin tarkastellaan myös mahdollisesti saastuneiden sammutusvesien hallintaa, viivytyksiä, erottelua ja käsittelyä siten, ettei sammutusvesistä aiheudu haittaa ympäristölle, vesistöille tai hulevesiverkostolle.</p> <p>Liikenteellisten vaikutusten osalta kaavatyön yhteydessä on laadittu liikenteellisiä tarkasteluja ja vaikutusten arvioita, joita täydennetään suunnittelun tarkentuessa. Vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät vaikutukset ja turvallisuus arvioidaan tarkemmin siinä vaiheessa, kun alueelle sijoittuvan toiminnan laajuus ja logistiset ratkaisut tarkentuvat. Osayleiskaavassa on varauduttu alueen logistisiin yhteyksiin yleispiirteisellä tasolla, mutta yksityiskohtaiset liikenne- ja turvallisuusratkaisut ratkaistaan myöhemmissä suunnitteluvaiheissa yhteistyössä viranomaisten kanssa.</p> <p>E/mo- ja EA-alueiden osalta osayleiskaava on yleispiirteinen eikä ratkaise toimintojen lopullista toteutusta tai tarkkoja suojaetäisyyksiä. Kaavaselostuksessa todetaan, että moottoriurheilun alueen ja ampumaradan sijoittumista voidaan tarkastella edelleen suunnittelun edetessä. Toimintojen yhteensovittaminen suhteessa T/kem-alueeseen sekä mahdollisiin suojaetäisyyksiin arvioidaan tarkemmin asemakaavoituksen ja hankesuunnittelun yhteydessä, kun alueelle sijoittuvan toiminnan laajuus ja turvallisuusvaatimukset täsmentyvät.</p> <p>Kaavan tavoitteena on varmistaa, että alueen uusi maankäyttö voidaan toteuttaa hallitusti, vaiheittain ja turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen. Yleiskaava mahdollistaa alueen kehittämisen, mutta yksityiskohtaiset turvallisuusratkaisut, kemikaaliturvallisuuteen liittyvät arvioinnit sekä pelastustoiminnan järjestelyt ratkaistaan myöhemmissä suunnittelu- ja lupavaiheissa toimivaltaisten viranomaisten ohjauksessa.</p>
--	--

<p>toimesta ja linjaus on jo osayleiskaavassa suunniteltava ohjeellisena siten, että suuronnettomuuden tapahtuessa asukkaisiin kohdistuva vaara on minimaalinen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Välittömästi T/kem-alueen yhteyteen on suunniteltu E/mo-alue (moottoriurheilualue) ja sen viereen EA-alue (ampumarata-alue). Pelastuslaitoksen mielestä E/mo- ja EA-alueiden sijainnit on tutkittava edelleen syystä, että ne ovat T/kem-alueen läheisyydessä/välittömässä läheisyydessä. Pelastuslaitoksen mielestä on epävarmaa soveltuvatko kyseiset alueet suunniteltuun tarkoitukseen ennen kuin on selvitetty, missä laajuudessa vaarallisia kemikaaleja käsitellään ja varastoidaan viereisellä T/kem-alueella. 	
<p>12. Länsirannikon ympäristöyksikkö</p> <ul style="list-style-type: none"> Teollisuusalueiden ja aurinkovoimapuistojen ai- taaminen vähentää ihmisten virkistysmahdollisuuksia keskustan lähialueella. Myös nisäkkäiden liikkumista alueen läpi estetään osittain. Ekologisia käytäviä on kuitenkin otettu huomioon ja mm. Flybackenin oja muodostaa riistalle sopivan käytävän. Karhusaaren sataman ja teollisuusalueen välinen liikenne tulee lisääntymään merkittävästi. Rakennustyöt ja toiminnot on suunniteltava, järjestettävä ja toteutettava niin, että lähiasukkaille ei synny terveyshaittoja melusta, tärinästä, savusta, pölystä, hajusta, valosta, säteilystä tai niihin rinnastettavista vaikutuksista. Kaava-alueelle on laadittu useita luontoselvityksiä ja niiden tulokset on otettu huomioon suunnittelussa. Nykyisten ampumaradan ja moottoriurheiluradan ympäristössä saattaa esiintyä maaperän saastumista. Asia on selvitettävä ja maa-alueet on mahdollisesti puhdistettava ennen uusien toimintojen käynnistymistä alueella. Niillä alueilla, joihin moottoriurheilurata ja ampumarata suunnitellaan, on paikoin alavia, ojittettuja alueita. Alueen kuivatus on suunniteltava huolellisesti, jotta saasteita ei kulkeudu vesistöihin. Ampumaradan osalta on myös otettava huomioon suojaetäisyydet eri ilmansuuntiin. Eteläosaan suunnitellaan moottoriurheilurata. Etäisyys lähimpään tuulivoimalaan pohjoisessa on noin 1 km. Etäisyys idässä sijaitsevaan Tiukan ampumarataan on noin ikään noin 1 km. Aurinkopaneeleiden sijoittaminen on suunniteltava niin, että muutokset ovat 	<p>Vastine:</p> <p>Lähtökohtana on, että alueen rakentaminen ja toiminta toteutetaan siten, ettei lähialueelle aiheudu kohtuutonta haittaa melusta, tärinästä, pölystä, hajusta, valosta tai muista ympäristövaikutuksista. Vaikutusten arviointia tarkennetaan myös jatkosuunnittelun, asemakaavoituksen ja lupamenettelyjen yhteydessä.</p> <p>Osayleiskaavassa on tunnistettu, että teollisuus- ja aurinkovoima-alueet voivat vähentää virkistyskäyttömahdollisuuksia ja paikoin heikentää eläinten liikkumista erityisesti aidattujen alueiden osalta. Kaavassa on kuitenkin pyritty säilyttämään rakentamattomia alueita, viheralueita ja ekologisia yhteyksiä. Flybackinajan ympäristö muodostaa edelleen alueellisen ekologisen yhteyden.</p> <p>Kaava-alueelle on laadittu useita luontoselvityksiä, joiden tuloksia on hyödynnetty suunnittelussa. Natura-alueisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan erillisessä Natura-tarveharkinnassa. Mahdolliset pilaantuneet maa-alueet selvitetään jatkosuunnittelun yhteydessä ja tarvittaessa kunnostetaan ennen uusien toimintojen toteuttamista.</p> <p>Moottoriurheilu- ja ampumarata-alueiden jatkosuunnittelussa huomioidaan kuivatus, hulevesien hallinta, suojaetäisyydet sekä vesistövaikutusten ehkäiseminen. Aurinkovoima-alueiden ja teknisen infrastruktuurin suunnittelussa varaudutaan lisäksi tuleviin sähkönsiirto- sekä muiden johtoyhteyksiin. Osayleiskaavan yleispiirteisyydestä johtuen alueiden tarkempi toteutus ja vaiheistus ratkaistaan asemakaavoituksen yhteydessä.</p>

<p>mahdollisia jos kaavan mukaiset johto- ja rautatielinjat sekä sähkösiirtoratkaisut tulevaisuudessa tätä edellyttävät. On hyvä, jos teollisuusalue suunnitellaan käyttöön otettavaksi vaiheittain.</p>	
<p>13. Urheiluautoilijat</p> <p>Kristiinanseudun Urheiluautoilijat ry viittaa ystävällisesti Christina Kindtin lähettämiin liitteisiin ja on samaa mieltä näiden kanssa. Yhdistys tahtoo kuitenkin edelleen painottaa sitä, että yhdistys toivoo kaupungin kanssa aiesopimusta mahdollisen uuden radan suunnittelusta ja toteutuksesta, jotta yhdistys voisi parhaalla mahdollisella tavalla jatkaa nykyistä toimintaansa ennallaan sekä suunnitella tulevaa toimintaa, mikä liittyy autoradan käyttöön.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Osayleiskaavatyö lähtöaineistona on huomioitu Kristiinanseudun Urheiluautoilijoiden moottorirata.</p> <p>Suunnittelun lähtökohtana on, että toiminta voi jatkua nykyisessä laajuudessaan myös jatkossa.</p> <p>Moottoriradan sijoituksesta, toteutustavasta ja muutosten aikataulusta neuvotellaan erikseen Kristiinanseudun Urheiluautoilijat ry:n kanssa.</p>
<p>14. Mieliipide</p> <p>Samaa aluetta käytiin läpi Tiukan koululla, jolloin huomautin neljästä Vanhan Närpiöntien varrella olevasta kohteesta: kaksi niistä on mukana, mutta kaksi puuttuu. Toinen puuttuva kohde on kiviaita Solvängenin alueen eteläkärjessä. Ainutlaatuinen kiviaita, joka kapeimmillaan on 7 metriä leveä ja kertoman mukaan 100 metriä pitkä. Osaakohan yksikään viranhaltija laskea, kuinka monta päivätyötä on tarvittu tämän suuruisen kiviaidan aikaan saamiseksi? Mutta näyttää siltä, että osa kaupungin päättäjistä haluaa romuttaa kaupungin historiaa. Sitä nakerretaan reunoista koko ajan ja vanhaa perinnettä laikaistaan pois. Kerran eräs henkilö totesi minulle: "Jos ei ole historiaa, ei ole tulevaisuutta". Sitten on vielä merikotkan pesä alueen pohjoispäässä, jota piti suojella enemmän kuin väestöä tuulivoimaa rakennettaessa.</p>	<p>Vastine:</p> <p>Osayleiskaavassa arkeologinen kulttuuriperintö on rajattu alueelle tehtyjen inventointien perusteella. Pohjanmaan museolla ei ollut myöskään huomautettavaa kaavasta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Kesällä 2023 tehdyssä inventoinnissa on tunnistettu mm. alueen keskivaiheilla sijaitsee Solvängenin kivimuuri ja kivin reunustetut käytävät. Kiviaidan ajoitus on luultavasti ainakin muurin osalta 1800-luku, mutta rakenteena se on edustavan kokonaisuuden muodostava esimerkki alueen maanviljelystä.</p>
<p>15. Mieliipide</p> <p>Hej, lausuma aurinkopuistoon liittyen</p> <p>(täydennys "verkossa" lausuttuun)</p> <p>Skrattnäsintie on kesämökkitie ja nähtävyys sinänsä, metsäkaistale on säilytettävä noin 600 metrin matkalta Karhusaareen johtavan tien risteyksestä. Emme suosittele sisäänajotietä aurinkopuistoon Skrattnäsintieltä. Liikennemäärät näyttävät lisääntyvän jatkuvasti, mutta pyörätie puuttuu. Noin 50–60 metriä olemassa olevasta metsästä on jätettävä tilailmeen säilyttämiseksi. Liitän sähköpostiin skannatun suunnitelman, johon säilytettävä metsä on merkitty.</p>	<p>Aurinkovoimaloille varattu aluetta on pienennetty verrattuna aikaisempaan suunnitelmaan, joka oli mielipiteen liitteenä. Karhusaarentien ja Skrattnäsintien risteysalueen pohjoispuolinen alue on merkitty maa- ja metsätalousalueeksi.</p> <p>Kaavassa on myös määrätty, että aurinkopaneelit on sijoitettava vähintään 20 metrin etäisyydelle kadun tai maantien lähimmän ajoradan keskilinjasta.</p>

